DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA
DEBRECEN, JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG U. 1. SZ.
TELEFON: 27-89. (HÁROM MELLÉK-ÁLLOMÁS)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: HAVONTA 3 P, NEGYEDÉVRE 9 P, FÉLÉVRE 18 P, ÉVENTE 36 PENGŐ
EGYES SZÁM 12 FILLÉR. VASÁRNAP 24 FILLÉR

XIV. ÉVFOLYAM, 209. SZÁM. *Debrecen, 1937 szeptember 16 csütörtök* ÁRA 12 FILLÉR

A.M. MÚZEUM HÍRLAP OSZTÁLYA

Kolera járvány tört ki a japán csapatok soraiban

Heves harcok Sanghai közelében - A kinaiak ősi kétkezes pallosaikkal harcolnak

A kinai kommunista hadsereg is résztvesz a harcokban

Sanghai, szeptember 15. A japán haditengerészet képviselője kijelentette, hogy a Pacsan közelében harcoló japán csapatok körében kolerajárvány tört ki. Kétszáz katona megbetegedett és közülük 65 áldozatul esett a járványnak.

London, szeptember 15. Sanghai hivatalos körök kijelentése szerint a japán haderő új nagyszabású támadást indít a Csapei és Lioho körüli kinai hadállások ellen, mihelyst előkészületeit befejezte. *Sanghai közelében rendkívül heves harcok folytak le. Az egyes hadállások, kinai jelentés szerint, 24 óra alatt tízszer is gazdát cseréltek. A rendkívül elkeseredett kezitusában a kinai csapatok ősi kétkezes pallosaikat használták.* Legutóbbi tokiói jelentések szerint a kinaiak Liohoból második védelmi vonalukba Nansziang felé vonulnak vissza.

A kinai főmegbizott drámai beszéde Genfben

Genf, szeptember 15. A népszövetségi közgyűlés szerda délelőtti ülésén *Sir Mohamed Sah* elnöklésével folytatta a főtitkári jelentés általános vitáját.

Az elnök bejelentette, hogy a közgyűlés elnöksége tegnapi értekezletén elhatározta, hogy a közgyűlésnek a harmadik, vagyis a leszerelés kérdésével foglalkozó bizottság megalakítását fogja ajánlani.

E bejelentéssel kapcsolatban *Tánczos Gábor* magyar fődelegátus a következőket jelentette ki:

— *Tekintettel arra, hogy egy újabb esztendő telt el anélkül, hogy a fegyverkezés kérdésében a jogegyenlőség megvalósult volna, a magyar küldöttség továbbra is távoltartja magát a harmadik bizottság munkálataitól:* midőn ezt a magyar küldöttség bejelenti, ugyanakkor nagyrabecsülésének óhajt kifejezést adni mindazok iránt a kiküldöttek iránt, akik ismételten rendületlenül hitükről tettek bizonyságot, midőn e harmadik bizottság létesítését indítványozták.

A közgyűlés az elnöki bejelentést tudomásul vette.

Az elnök felkérte a harmadik bizottság elnökét, *Holsti* finn főmegbizottat, intézkedjék a leszerelési bizottság összeállítása iránt.

A közgyűlés ezután áttért a főtitkári jelentés általános vitájára. Az első szónok *Samiy* iráni főmegbizott volt, aki beszédében hangsúlyozta, hogy ha a nemzetek nem tesznek eleget vállalt kötelezettségeiknek, elkerülhetetlenül be fog következni a világösszeütközés.

Utána *Wellington Koo* kinai főmegbizott hosszan és részletesen ismertette *a Kínát ért japán támadást, amely a legembertelenebb módon és a legkegyetlenebb eszközökkel folyik és amelynek célja, minden igazolt jogcím nélkül, Északkelet-Kína területi meghódítása.* Kína — folytatta a főmegbizott — többízben is készneк nyilatkozott Japánnal békés tárgyalásokat folytatni, de *Japán mindig elutasította Kína ajánlatát, mert célja nem a béke létrehozása, hanem az erőszakos területhódítás. Ma több mint 200.000 főből álló japán hadsereg áll Kínában, területhódításra éhesen. Az anarchiával szemben érvényt kell szerezni a nemzetközi jognak. Nem lehet szemet hunyni az alapokmány rendelkezései előtt. Az emberiség lelkiismerete a nemzetek összefogását és közös lépést parancsol, ha a világot a világháborúhoz hasonló újabb kataklizmától meg akarjuk menteni* — fejezte be beszédét Wellington Koo.

A közgyűlés tagjai élénk tapssal fogadták a beszédet.

A japánok szembekerültek a kinai kommunistákkal is

Tiencsin, szeptember 15. Mint a japán főhadiszállás közli, *a japán csapatok a szerdai nehéz harcok során most először kerültek szembe a kinai kommunista hadsereg csapatrészeivel. Japán katonai szakértők szerint a mai harcok az orosz-japán háború óta a legnagyobb a Távol-Keleten.*

A párisi robbantások miatt elfogták Tamburini olasz anarchistát

Megrendszabályozzák az idegeneket Franciaországban

Toulouse, szeptember 15. A délutáni órákban Ariege mellett *letartóztatták Tamburini olasz anarchistát. Tamburini eltűnt Toulouseból, amikor megtudta, hogy anarchista körökben nyomozást indítottak a párisi pokolgépes merénylettel kapcsolatban.*

Páris, szeptember 15. *Chautemps* miniszterelnök tájékoztatta a sajtót a legutóbb történt pokolgépes merényletek nyomozásának mostani állásáról. A miniszterelnök kijelentette, hogy a nyomozás a legerélyesebben folyik, bár bizonyos nehézségeket okoznak azok a »titokzatos körök«, ahol a merényletek tetteseit keresni kell.

— Ami a kormány magatartását illeti — folytatta —, a kormány nem elégszik meg egyszerű nyomozással s a tettesek megbüntetésével. A külföldiek milliói között, akiknek Franciaország menedéket ad, vannak teljesen becsületes emberek, akik boldogok, ha megengedik nekik, hogy nálunk ismét otthonra találtak, de sokan, sokkal többen vannak köztük olyanok, akik területünkön politikai üzelmeket folytatnak, vagy akiknek magaviselete sok kívánnivalót hagy hátra. *Egy idő óta erőszakos cselekmények történnek, bombákat helyeznek el a vonatokban, repülőtereken, bűncselekményeket követnek el külföldiek ellen s mindezek eddig megtorlatlanul maradtak.* A kormány elhatározta, hogy törvényes szabályokat teremt a külföldiek számára, amely komoly biztosítékokat nyújt a tisztességes külföldiek részére, de szigorú intézkedéseket tartalmaz azok ellen, akik visszaélnek vendégszeretetünkkel.

Páris, szeptember 15. Estig nem érkezett a belügyminiszteriumhoz jelentés arról, részes volt-e a munkaadók szövetsége ellen elkövetett merényletekben Tamburini. Valószínűnek tartják, hogy köze volt a Páris és Perpignan környékén történt merényletekhez. Megvizsgálták a Boissiere uccában a romok között talált szőnyegdarabokat, amelyeken a pörkölődés nyoma látszott. A vizsgálat eredménye megerősíti a használt robbanóanyagról táplált első véleményt.

Zuhan a francia frank árfolyama

Páris, szeptember 15. A valutapiacon a frank ismét zuhanásszerűen esett. A font árfolyama 138.8-ról 144.75-re, a dollár árfolyama 28.04-ről 29.35-re emelkedett. A frank újabb árfolyamesése pénzügyi körökben meglepetést keltett. Általános az a nézet — írja a Temps —, hogy a valutakiegyenlítő alap nem akarta feláldozni tartalékait, hanem csak az árfolyamemelkedések ütemének fékezésére szorítkozott és engedte, hogy a piacon szabadon alakuljon ki az egyensúly. A nemzetközi értékek piacán a frank zuhanása árfolyamemelkedést von maga után. A Havas Iroda legutóbbi jelentése szerint a tőzsdén a fontsterlinget 146-tal, a dollárt 29.51-el jegyezték 16.40 órakor.

Budapest, szeptember 15. A külföldi jegyzésnek megfelelően a Magyar Nemzeti Bank ugyancsak leszállította a francia valuta jegyzését. A párisi kifizetés árfolyamát 11.45—12.05 pengőben állapította meg, a frank-árfolyam 11.35—12.05 pengő. A párisi bankjegy tehát 100 frankonként nálunk *40 fillérrel olcsóbbodott*, a párisi kifizetés árvesztesége 100 egységenként 41 fillér.

Kánya külügyminiszter Genfben

Genf, szeptember 15. *Kánya Kálmán* külügyminiszter *Bárdossy László* bukaresti magyar követ, valamint kabinet főnöke, gróf *Csáky István* kíséretében szerdán délután 5.52 órakor megérkezett Genfbe.

Olaszország részt vehet a Földközi tengeri ellenőrzésben

London, szeptember 15. A Reuter Iroda értesülése szerint Londonban cáfolják azokat a híreket, mintha az angol kormány gyakorlatilag kivihetetlennek tekintené azt a javaslatot, hogy Olaszország vegye át a kalózellenes őrjáratszolgálat jelentékeny részét.

Hangsúlyozzák Londonban, hogy Anglia és Franciaország haladéktalanul végrehajtották a nyoni egyezményt mostani alakjában, de *ha Olaszország később részt akarna venni az egyezményben, akkor módosítani lehet a tervet úgy, hogy az észszerű részt juttatna Olaszországnak is.*

Róma, szeptember 15. Az olasz sajtó nem fűz bővebb megjegyzéseket az olasz kormány keddi elhatározásához, hanem annak okfejtését követve, nyugodt tárgyilagossággal rámutat arra, hogy Olaszország nem járulhatott hozzá a nyoni egyezményhez.

Ebben a kérdésben is — írja a *Popolo d'Italia* — újból bebizonyult, milyen szoros az egyetértés Olaszország és Németország között. *Az Olaszországnak szánt szerep nem felel meg sem az egyenlőség elvének, sem Olaszország földközitengeri helyzetének.*

A *Gazetta del Popolo* hangsúlyozza, hogy Olaszország sohasem követelt magának kizárólagosságot a Földközi tengeren, de *mindig hangsúlyozta teljes jogát ehhez a tengerhez, amelyen világkereskedelme lebonyolódik. Még mindig vannak lehetőségek a megegyezésre.*

A *Stampa* szerint nem jelent előjogokat, ha Olaszország egyenlő elbánást követel. Olaszország azonban nem fogadhat el olyan terveket, amelyek másoknak nyújtanak előjogokat.

Halálraitélték a Volgamenti parasztforradalom vezetőit

Varsó, szeptember 15. A Volgatartomány fővárosában, Kuibisevben a szerdára virradó éjszaka napokig tartó főtárgyalás után ítéletet hirdettek egy nagyszabású »hazaárulási« monstreperben, — amelynek húsz vádlottját azzal gyanúsították, hogy *parasztforradalmat szerveztek a Volga-tartományban és meg akarták buktatni a törvényes tartományi kormányt.* A vádlottak az ügyészség vádirata szerint felbujtották a parasztokat, hogy öljék le állataikat és gyújtsák fel gabonakészleteiket, nehogy a hatóságok igénybevehessék a parasztság munkájának eredményét.

Az összeesküvők terve az volt, hogy éhínséget idéznek elő a városokban és fellázítják a munkásságot is a kommunista uralom ellen. Valamennyi vádlott maga is vezető tagja volt a kommunista pártnak, az utóbbi években azonban teljesen a trockista ellenforradalom befolyása alá került. *A vésztörvényszék a húsz vádlott közül hetet halálra ítélt, tizenhármat pedig — közöttük két asszonyt — életfogytiglani kényszermunkával sujtott.*

Nagy hullámokat vet Amerikában Black biró botránya

Kiderült, hogy a Ku-Klux-Klan tagja és fehér kámzsában titkos gyüléseken lincselésekat készít elő

Newyork, szeptember 15. Óriási botránnyá dagad Hugo Lafayette amerikai szenátor esete, akit Roosevelt elnök nemrég a legfelsőbb bíróság tagjává nevezett ki s akiről a newyorki sajtó megállapította, hogy *ma is tagja a terrorcselekményeiről hirhedt amerikai titkos szervezetnek, a Ku-Klux-Klan-nak.*

Az ügy egészen fantasztikus. Ilyesmire még nem akadt példa Amerika történetében. A legfelsőbb bíróság tagjai mindig, mint az emberi és polgári tisztesség, megközelíthetetlenség szinte legendás képviselői álltak az amerikai közvélemény előtt. Gyakran előfordult, hogy a legfelsőbb bíróság egyes döntéseit éles kritika alá vették, de a bírák személyét a legnagyobb tisztelet övezte mindig. Alexis Carrel, a világhírű Nobeldíjas biológus is mint a legszerencsésebb társadalmi elit-kiválasztás példáját mutatja fel az amerikai legfelsőbb bíróság testületét egyik könyvében.

Érthető tehát, milyen hullámokat vert az amerikai tömegekben egy ilyen leleplezés. A hatalmas szövetséges állam egyik legfőbb bírája, az alkotmány őre, aki törvényeket semmisíthet meg, ha úgy látja, hogy összeütközésbe kerülne az alkotmánnyal, *éjszakánként állítólag ijesztő pojácajelmezben, fehér kámzsában titkos gyüléseken vesz részt, lincseléseket készít elő...*

Kapóra jön természetesen az eset Roosevelt számos ellenségének. Ezek buzgón kutatják az ügy részleteit. Kiderítették, hogy Black már 1923. évben belépett a hirhedt titkos szervezetbe, 1925-ben a szenátori választások előtt kilépett onnan, de 1926 szeptemberében ismét tagja lett a szervezetnek s tagságát máig megtartotta.

Black most éppen európai úton van. Mikor a botrány kirobbant, Párisban tartózkodott, de *a hírre hirtelen elutazott a francia fővárosból Londonba.*

A londoni ujságírók tegnap egész nap keresték, de nem tudtak nyomára bukkanni.

IBUSZ tiókvezetők a Hortobágyon

Németh Nándor meghívta a budapesti IBUSz fiókvezetőket a Hortobágyra kirándulásra. A vendégek szombaton délután érkeznek meg és vasárnap délig maradnak a pusztán. A látogatás célja az, hogy azok az IBUSz fiókvezetők, akik közvetlenül és személyen érintkeznek a közönséggel, ismerjék meg a Hortobágyot és így személyes tapasztalataik alapján csinálhassanak eleven propagandát a Hortobágynak.

x **Ovodás és iskolás gyermekek** beiratása német foglalkoztató délelőttökre, vagy délutáni tanórákra Batthyányi ucca 16. sz. **NÉMET GYERMEKOTTHON.**

Franco behivta a 29 éveseket

San Sebastian, szeptember 15. Franco tábornok rendelete értelmében behívták a 29 éves férfiakat. A négynél többgyermekes családapákra, valamint a vasúti munkásokra és a fegyverkezési iparban dolgozókra nem vonatkozik ez a rendelet.

Santander, szeptember 15. Az asturiai anarchista bizottságok Coritu tábornokot, aki a leoni hadszintéren a köztársaságiak parancsnoka volt, halálra ítélték. A tábornok már a mexikói forradalomban is szerepet játszott. Az anarchisták őt teszik felelőssé a leoni hadszintéren szenvedett vereségekért.

Két testvér az óbudai Mátyáshegyen szakadékba zuhant

Az egyik a mentőkocsiban meg halt, a másik állapota súlyos

Budapest, szeptember 15. Özv. Lővi Jánosnénak, egy kereskedő özvegyének két fia, Lővi Pál 13 éves és Lővi Sándor 12 éves diákok szerda délután kirándulás közben az óbudai mátyáshegyi kőbánya közelében a felázott lejtőn megcsúsztak és egymás kezét fogva a mintegy 50 méter mély szakadékba zuhant. Lővi Sándor koponyaalapitörést, Lővi Pál pedig kar-, váll-, kulcsesonttörést és belső zúzódásokat szenvedett. *Lővi Sándor a mentőkocsiban meghalt.* Bátyja felgyógyulásához is kevés a remény.

Megtartják vasárnap a magyar cseh válogatott mérkőzést

Prága, szeptember 15. A Cseh TI jelentése szerint a cseh labdarugószövetség elküldi válogatott csapatát Budapestre a vasárnapi magyar-cseh válogatott mérkőzésre. A Masaryk elnök halálával kapcsolatos országos gyász miatt a csehországi mérkőzések azonban elmaradnak.

Budapest, szeptember 15. A Magyar Labdarugók Szövetsége délután tudott telefonérintkezést találni a csehszlovák labdarugó szövetséggel.

A CSASZ közölte, hogy a csehszlovák kormány engedélyt adott a budapesti mérkőzés megtartására.

A csehszlovák válogatott szombat éjjel érkezik Budapestre.

Román fajőrület

Bukarest, szeptember 15. A középiskolai tanárok csernovitzi gyülésén a következő javaslatokat fogadták el:

1. Állami iskolai tanár a jövőben ne lehessen más, csak fajtiszta román.

2. A jelenleg tanári minőségben szolgálatot teljesítő kisebbségiek és zsidók nyugdíjazandók.

3. A zsidók és kisebbségiek csak felekezeti és kisebbségi iskolákban lehessenek tanárok, azonban az állam ez iskolák felett gyakoroljon szigorú ellenőrzést.

4. A kisebbségi és felekezeti iskolákban a román nyelvet, történelmet és földrajzot csak vérszerinti románok adhassák elő.

Masaryk holttestét bebalzsamozták

Prága, szept. 15. Szerdára virradó éjszaka befejezték Masaryk földi maradványainak bebalzsamozását, majd a lanyi kastély zenetermét halotti kápolnává alakították át és ott felravatalozták a volt elnököt.

Érdekes Kuriai itélet a vadász felelősségéről

Gyakran megtörténik, hogy vadászat közben elforduló balestekért a vadászt feleősségre vonják és kártérítés követelnek. A Kuria most elvi jelentőségű ítéletet hozott egy ilyen természetű polgári perben. — Melczer László ónodi nagybirtokost perelte be Holló János vadőr. Három évvel ezelőtt Melczer birtokán fogolyvadászatot tartottak és ennek során Melczer László hibájából Holló János vadőr olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy félszemét elvesztette. Ezért kártérítést követelt a földbirtokostól.

A perben Melczer azzal védekezett, hogy kétméteres kukoricás volt előtte, ezért nem láthatta a hajtókat és nem terheli őt gondatlanság, mert rálőtt a fogolyra. Egyébként nem a hajtók irányában lőtt, különben pedig a baleset után állást szerzett a vadőrnek, de az nem fogadta el. Az ügyben most hozta meg a Kuria a döntést. Megállapította Melczer László kártérítési kötelezettségét és havi 18 pengő életjáradék fizetésére kötelezte.

A Kúria ítéletének indokolásában az az érdekes, hogy megállapítja a szakértők véleménye alapján, hogy százméteres távolságon belül nem szabad lövést úgy leadni, hogy ezzel a körzeten belül tartózkodók testi épségét veszélyeztesse. Melczer nem látta a hajtókat, nem tudhatta milyen távol tartózkodnak, mégis leadta a lövést. Minden vadásztól el lehet várni, hogy csak akkor használja fegyverét és olyan módon, hogy mások életét, testi épségét nem veszélyezteti. Kimondja a kúria, hogy bár állást szerzett a földbirtokos a vadőrnek, azonban azt figyelembe nem lehet venni, mert az okozott kárt mindenképpen meg kell téritenie, még edig arra tekintet nélkül, hogy a szerencsétlenül járt vadőr munkaerejét milyen módon hasznosíthatja.

Rongyot tisztát vesz lapunk nyomdája

Rozsályi Gergely közkórházi gondnok ügye

Ki volt a feljelentő? — A felhozott vádakat a gazdasági bizottság által kiküldött albizottság kivizsgálta s a gondnokot állásába visszahelyezte — A fegyelmi vizsgálattól külön folyik a bünügyi hatóságok munkája

Tegnapi számunkban részletesen beszámoltunk arról a titokzatos feljelentésről, mely Rozsályi Gergely gondnok ellen adatott be, amelyben különböző visszaélésekkel vádolják. Cikkünk városszerte nagy érdeklődést keltett és éppen ezért

szükségesnek láttuk megkísérelni annak megállapítását, hogy ki a feljelentő

és hogy komoly tényeken alapul-e a feljelentés, vagy pedig valamely más indoka van a vádak emelésének?

Beavatott helyen azt közölték velünk, hogy az ügy hátterében özv. Oláh Zsigmondné hadiözvegy áll, ki a klinikán a legutóbbi időben mint takarítónő volt alkalmazva, akit állásából háromszor boesátottak el s akinek részére

a felmondást a legutolsó alkalommal Forneth Béla egyetemi tanár és Balogh Gyula klinikai igazgató megbízásából éppen Rozsályi Gergely gondnok közvetítette.

Ugyanazon vádakat, amelyek miatt bűnvádi eljárás indult, a fegyelmit megelőző vizsgálat során az egyetemi gazdasági bizottság által kiküldött albizottság elnöke az egyetem megbízásából kivizsgálta és

a három napra áthelyezett gondnokot régi állásába visszahelyezte.

A feljelentés folytán a bűnügy

a fegyelmi vizsgálattól külön folyik

és így majd a bűnügyi hatóságok feladata lesz annak kiderítése, hogy van-e a feljelentésnek alapja, avagy ok nélkül vádolták meg Rozsályi Gergely gondnokot?

Horthy kormányzó hadparancsban köszönetét és elismerését fejezte ki a honvédségnek

Döntetlenül végződött a nagy hadgyakorlaton a kékek és pirosak harca

Szolnok, szeptember 15. A hadgyakorlat második napján, kedden a késő délutáni és kora esti órákban a „kék" fél nagyszabású átkarolási terve már éreztette hatását.

Az egész erejével élnek fordult „kék" I. hadtest első hadosztályának délután sikerült a „piros" erőkkel a jászladány-tiszasüly vonalban történt összecsapása során erős ellenfelét ideiglenesen védelembe szorítani. Az ezzel elért pillanatnyi előny más körülmények között talán gyorsan muló epizódja lett volna a harcnak. Az erős és jól vezetett piros félnek módjában állott volna a helyzetet a maga javára fordítani, de itt, ahol a „kék" hadtest két másik seregteste: a lovasdandár és a gyors dandár, ugyanekkor a piros erők oldalához és hátához közeledett, a „kék" I. hadosztály különben múló értékű sikere döntően kihatott a további eseményekre.

A piros félnek ugyanis, amelynek támadása a „kék" I. hadosztállyal szemben ideiglenesen megakadt, módja lett volna ahhoz, hogy újra támadhasson, át kellett volna csoportosítania. Ehhez idő kell. Ez alatt az idő alatt azonban a hátába törekvő „kék" lovas és gyorsdandárok már a hátába és oldalába törhettek volna. Eben a kedvezőtlen helyzetben a harc kimenetele nem lett volna kétséges: a kék fél komoly sikert érhetett volna el.

A „piros" hadtest parancsnoka, eberswaldi Siegler Géza altábornagy villámgyorsan átlátta helyzete komolyságát és gyökeres elhatározásra jutott. Tulhaladott támadási szándékát feladta és félköralakú zárt arcvonalú két szárnyát a Tiszának támasztva, a védelemre való berendezkedésre utasította dandárait.

A „piros" csapatok elismerésreméltó gyorsasággal hajtották végre új feladataikat. A sötét éjszakában nem kis teljesítmény volt a kijelölt védőállás kiutalt csapatainak megtalálása és a védelemre való berendezkedés. A „piros" fél csapatainak kiválóságát igazolja az, hogy nehéz feladatukat olyan gyorsasággal hajtották végre, hogy a hátukba és oldalukba igyekvő „kék" huszárok és gyorscsapatok ellenfelüket elérve, már zárt arcvonalat találtak maguk előtt. A nagyvonalú merészen vezetett „kék" átkarolást tehát sikerült a pirosaknak kivédeniök. Szerdán hajnalban, amikor a „kék" csapatok támadásra indultak, már zárt „piros" védőállás ellen kellett harcolniok.

De a „kék" fél felismerte, hogy elkésett s új sakkhúzással igyekezett ellenfelét ismét nehéz helyzetbe sodorni. Huszárjait gyorsan kivonta a „piros" védőállásra támadó csapatai közül, egyesítette őket s arra utasította, hogy a „piros" védőállás északi szárnyát megkerülve, úsztassanak át a Tiszán és támadjanak a „piros" védők hátába.

A „piros" fél számított mindenre, védőállásai mögött erős tartalékokat gyüjtött össze, hogy azokkal bármelyik irányban döntően közbeléphessen, ha „kék" támadás érné. A gyakorlat, amely a szembenálló felek ügyessége folytán döntést nem hozott, szerdán reggel nyolc órakor befejeződött.

A hadgyakorlaton mindkét fél vezetői rendkívül rugalmasan alkalmazkodtak a gyorsan változó, nehéz helyzetekhez anélkül, hogy végső céljukat, a döntő eredményre való törekvést akár csak pillanatokra is szem elől vesztették volna.

A hadgyakorlat igazolta, hogy a honvédség vezetői hivatásuk magaslatán állanak és a legerőteljesebb eljárásokat kitünően alkalmazzák.

A vezetés gondolatait, a csapatok minden fegyver- és csapatneme óraműszerű pontossággal és ökölcsapásszerű erővel hajtotta végre. A csapatok minden vonatkozásban igazolták azt, hogy kiképzőink verejtékes munkája harcos erényekben bővelkedő, lelkes honvédekben termékeny talajra talált és meghozta gyümölcsét.

A gyakorlat tanulságait a gyakorlat vezetője, vitéz Rátz Jenő altábornagy, a vezérkar főnöke szerdán délután Szolnokon tartott megbeszélésen ismertette.

A kormányzó hadparancsa

A honvédség legfelsőbb Hadúra, a kormányzó szerdán reggel a gyakorlat befejezése után *a következő hadparancsban tudatta katonáival elismerését* és dicsérte meg tisztjeit, altisztjeit és legénységét:

— A most lezárult hadgyakorlatokon örömmel győződtem meg arról, hogy a honvédség fejlődése újból örvendetesen halad előre: a szervezés és felszerelés tökéletesítése az alapos, korszerű kiképzés további tökéletesedését eredményezte. Azokat az áldozatokat tehát, amelyeket a nemzet védképességének fenntartására hozott és az a nehéz, nagy munka, amelyet a honvédség vezetői és csapattestei végeztek, megteremtik gyümölcsüket, a magyar haderő mindig kitűnő szelleme pedig változatlanul él minden katonában.

Szükségét érzem tehát, hogy őszinte köszönetemet fejezzem ki ez alkalommal úgy a honvédség vezetőinek céltudatos, fáradságot nem ismerő, kitűnő működésükért, mint az összes tiszteknek és a legénységnek azért az odaadásért, amellyel minden nehézséget leküzdve, magasztos kötelességeinek lankadatlan kitartással eleget tettek.

Szilárdan bízom benne, hogy valamennyiünk további összefogott, csak a nemzet érdekeit tekintő, kitartó munkája faji honvédségünket méltó utódjává fogja tenni a mult idő dicsőséges emlékű magyar hadseregeinek.

Kelt Ujszászon, 1937. évi szeptember hó 15. napján.

HORTHY s. k.

Tüntetősztrájkot rendeznek csütörtökön az ország épitőipari munkásai

Debrecenben is leteszik a munkát az építőmunkások.

Budapesti jelentés számol be arról, hogy az egész országban az építőipari munkások tüntető sztrájkot kezdenek. A tüntetés célja elsősorban az, hogy a nyolcórai munkaidő megvalósítására felhívják a figyelmet. Sok helyen, mint a munkások vezetői mondják, 12—14 órán át dolgoznak a munkások és ezért nem sikerül a munkanélküliséget a kívánt mértékben csökkenteni.

A sztrájk csak rövid ideig tart, miután célja csak demonstráció.

Bornemisza Géza a tüntetés hírével kapcsolatban kijelentette, hogy a tüntetés nem szolgálja a munkások érdekét.

A nyolcórás munkaidőre azoknál a szakmáknál van szükség, ahol egész éven át dolgoznak és nem csak tavasztól őszig, mint az építőiparban.

A munkások kívánják a szervezkedés szabadságának tökéletes biztosítását is. Ezzel kapcsolatban azt jelentette ki a miniszter, hogy a szervezkedés minden irányban biztosítva van, tehát ezért nem lehet tüntető munkabeszüntetést rendezni.

A debreceni építőipari munkások vezetői a mozgalommal kapcsolatban a következőket mondották:

Debrecen építőmunkássága is a csütörtöki nap folyamán mindenütt leteszi a munkaszerszámot azokért a követelésekért és kívánságokért, amelyeket az országban mindenütt munkabeszüntetést határoztak el, — helyben is végrehajtja. Az építőipari munkásság ugyanis ezzel demonstrációs szimpatiasztrájkkal dokumentálni kívánja, hogy nemcsak óhajtja a nyolcórai munkaidőnek bevezetését, hanem azért szükség esetén országos akciót is indítani képes.

A debreceni munkásság természetesen az ország építőmunkásságával egyöntetüen viszi véghez a maga általános munkabeszüntetését. Mi sem természetesebb azonban, hogy a pénteki nap folyamán mindenütt zökkenőtől mentesen meg fog indulni az alkotó munka. Az iparügyi minszterium a munkásságnak eme országos megmozdulását nyilvánvalóan figyelembe fogja venni és minden bizonyal az építőipari nyolc órás munkanap törvényes keretek közötti rendezése sem késhetik soká.

Felemelték a tengeri minimális árát

Csak a kisember kukoricáját veszi át az intervenció

Darányi miniszterelnök tudvalevőleg hajdúböszörményi beszédében bejelentette, hogy országos bizottság alakul a tengeri árának megfigyelésére. A kormány intézkedik bizonyos minimális tengeriárak fenntartásáról, nehogy a helyzet kihasználásával a spekuláció letörje az árakat. Tulajdonkép szociális árvédelem készül, amely biztosítani kívánja a kisemberek számára a megfelelő tengeri árát. *Az intervenció hatásköre az uradalmak és a nagyobb gazdaságok tengeri termésének átvételére nem terjed ki.* Darányi miniszterelnök első beszédében 4.80 pengős minimális árat jelzett, amely azonban az idény előhaladásához képest emelkedik. Ugy értesülünk, hogy *a mai nappal a minimális árat már fel is emelték és az intervenció mázsánként öt pengőben állapította meg a minimális árat.*

Az árvédelem szociális jellege kiderül abból is, hogy Budapesten jóval magasabbak a tényleges árak: fővárosi átvételre 6.40 pengővel történtek kötések. Ez vidéken természetesen alacsonyabb tengeriárnak felel meg. A szállítási költségek terén jelentős mérséklés várható, amit már a miniszterelnök is jelzett. Rendelet jelenik meg, amely a tengeri szállítási viteldíját 20 százalékkal fogja mérsékelni.

Vígszinház
ZARAH LEANDER
Európa uj filmcsillagának a tegnapi bemutatón óriási sikert aratott első filmje:
PREMIER
Bolváry Géza mesterműve!
A leujabb Magyar világhiradó kizárólagos joggal!

Virág, gyümölcs, borkiállítás és vásár október 2-től 10-ig

A gyümölcs

Érthető érdeklődés kíséri az elkövetkező, rendezés alatt lévő kiállítást, mely Debrecen és környéke növény, gyümölcs és bor különlegességeit hozza össze. Nem kevés munkát vállaltak azok, akik rendezik ezt a kiállítást és vásárt, de nehéz munkájukban legtisztább öröm az, hogy amit akarnak, az a közért végzett érdemes munka...

Eddig egyebet alig hallottunk, mint a Dunántúl és Tisza-Duna közének dicséretét, mintha bizony csak ezek a területei volnának az országnak. Ezekre a területekre figyelt fel az ország és a világ. Innen futottak a megrakott vasúti kocsik árukkal a világ minden része felé és ide vitték az igen hasás pénzeket utalványok és csekkek...

Holott minden tekintetben Debrecen is rászorulna ezekre a csekkekre és utalványokra. Nemcsak azért mert itt is felette érzik a pénz hiányát, hanem azért, mert az itt élő dolgos, tanult, művelt föld népe és középosztálya a legjobb úton halad, hogy országos viszonylatban a gyümölcstermelés terén is első vonalba küzdje fel magát. Akármerre fut velünk a vonat Debrecenből, mindenütt látjuk a szebbnél szebb fiatal gyümölcsösök rendes, szép világát. Mindenütt rendben, sőt rendszerben sorakoznak a fák ezrei, meg ezrei és ezek a fák az elkövetkező kiállítás alkalmával bebizonyítják, hogy valóságos csoda történt itt a szemünk előtt néhány esztendő alatt. Szebbnél szebb, nemesebbnél nemesebb gyümölcsfajták, valóságos kivételes példányok és tömegek kerülnek bemutatóra és eladásra. Mert az lesz, vásár is. Mindenki beszerezheti téli szükségletét ott a szinhelyen a legszebb és legértékesebb gyümölcsből.

Érthető tehát, ha termelő és fogyasztó egyre fokozódó érdeklődéssel várja ennek a szép kiállításnak eljöttét és sikerét.

Debrecen 30 százalékkal magasabb költségvetéssel dolgozik, mint Szeged

A Szegeden megjelenő „Délmagyarország" című lap írja a következőket: Szeged riválisa, Debrecen is elkészítette jövő évi költségvetését és azt a város főszámvevője beterjesztette a polgármesternek. A költségvetésből kiderül, hogy a Tiszántúl fővárosa közel harminc százalékkal magasabb költségvetéssel dolgozik, mint Szeged. A kiadások végösszegét a költségvetéstervezet 10,495.404 pengőben állapítja meg. A szegedi számvevőség tervezetében 7,131.014 pengő kiadást irányzott elő, ezt az összeget a pénzügyi bizottság — mint ismeretes — 7,038.167 pengőre szállította le. A bevételek összege a debreceni költségvetésben 9,169.622 pengő. A szegediben — a számvevőségi javaslat szerint 5,917.728 — a pénzügyi bizottság javaslata szerint 6,039.043 pengő. A debreceni költségvetés hiánya 1,192.466 pengő, a szegedié a számvevőségi tervezetben 1,213.286 pengő volt, a számvevőség javaslatában 999.124 pengőre csökkent.

A debreceni számvevőség a költségvetésben mutatkozó hiány fedezetéül nyolcvan százalékos pótadót állított be, a szegedi számvevőség, mint ismeretes, nyolcvanhárom százalékos pótadóval kísérletezett, de ezt a pénzügyi bizotság hatvannyolc százalékra csökkentette a költségvetési hiány csökkentése alapján.

Kihallgatta a rendőrség a Kossuth uccai villamosgázolás áldozatát

Nem vettem észre a villamost, az volt a baj — mondotta.

Beszámoltunk arról, hogy a Kossuth uccán a pénzügyi palota előtt a villamos elgázolta Fekete Bálintné 56 éves asszonyt és a kerekek levágták a jobb lábát térden alól.

Dr. Szabó Gyula rendőrkapitány kihallgatta a klinikára szállított asszonyt, akinek levágták a lábát térden alól. Az életveszélyen már túl van, az operáció sikerült. Fekete Bálintné elmondotta, hogy ő nem vette észre, hogy a villamos közeledik a Kossuth uccai templom felől. A menye figyelmeztetésére azért nem ment el a vágányról, mert azt hitte, hogy a menye, **a Kistemplom felől közeledő szekér előtt akar még átszaladni vele és ő azért huzódott hátra a villamos elé, hogy megvárja, míg a szekér elmegy az úton.** Ha tudta volna, hogy a villamos jön a háta megett, engedett volna a menye unszolásának és kilépett volna a vágányokról. A végzetes félreértés volt az okozója, hogy vonakodott a vágányról lelépni.

Az orvosok szerint az asszony néhány hét mulva felgyógyul.

A hortobágyi csárda a világ közepe

Irta: Dr Waterboer Heinz (Zena)

A magyarok még egyáltalán nem tudják, milyen pompás ősi földdarabjuk a hortobágyi puszta. Kár, hogy a külföldieknek kell megtanítani őket, hogyan szeressék ezt a pusztát. Hat hétig laktam a csárdában, átéltem minden tarka szépségét; ettem a csikósokkal kenyeret, szalonnát, daloltam és táncoltam a cigányokkal s azt kell mondanom, még soha nem találtam népet, amelynek a vendégszerete olyan természetes, szíves és őszinte lett volna, mint a magyaré. Most, mikor el kell hagyom Magyarországot, nincs más kívánságom, minthogy a jövő évben visszatérhessek a pusztára s a nagyszerű magyar lélek legtitkosabb rezdülését is megismerhessem, megszeresthessem.

Utaztam Afrikában, a nyugateurópai országokban, Keleten és a trópusi őserdőkben, de a föld egyetlen helyén sem találkoztam ilyen rövid idő alatt annyi ismerőssel, akiknek a tudományban és irodalomban olyan jócsengésű nevük van, mint a hortobágyi csárdában. Csak néhányat említek: dr Fabius professzort, az utrechti egyetemi klinika igazgatóját, dr Vermeyen brüsszeli egyetemi tanárt, dr Krässig mannheimi egyetemi tanárt, a rotterdami dr Bobbertet, a párisi dr Refort-t és másokat. Különösen annak örültem, hogy Hauser Henrik kartársammal találkoztam, a windsori herceg látogatása napján.

Élményeim tetőpontja csakugyan a windsori hercegnek és társaságának a látogatása volt a csárdában. Ebben én is részt vehettem, mint Németh Nándor úr egyetlen vendége. Soha nem láttam a magyar szívességét olyan nagynak, mint a királyi vendégek fogadtatásakor és búcsúztatása alkalmával.

Most kissé szomorúan és hálával hagyom el Magyarországot. Sehol a világon nem éreztem magam olyan hamar annyira otthonosan, mint a csárdában, a pusztaiak közt. Mindnyájuknak búcsúüdvözletem és köszönetem, különösen Németh Nándor úrnak. Neki köszönhető, hogy a hortobágyi puszta ma is őrzi ősi szép arcát s nem rontotta meg a városi élet üzleti számítása.

A magyarságnak pedig azt kívánom, ismerje fel végre, milyen szép és mennyire értékes a kultúra szempontjából, ha az előbbi nemzedékek hagyományát ápolja és fenntartja. Hiszen végső fokon minden nép ereje abból a földből táplálkozik, ahol él s amelyet művel!

*

A német író személyéről megemlítjük a következőket:

Dr Waterboer Heinz jó nevet szerzett könyveivel. Tudományos közleményeken kívül regényeket is írt:

Dr Sarraut naplója (1935),
A daari ültetvényes (1936),
Virágzik a bambusz... (1937),
Ujguineai könyv (1937).

Pusztai élményeit egy képeskönyvben akarja megörökíteni *Gorny Hein* német fényképésszel együtt. Reméli, hogy ezzel a könyvvel új híveket szerez külföldön is, Magyarországon is a hortobágyi pusztának.

RUHASZÖVETÉT

közvetlen helyi cégtől vegye!

Milyen előnyei származnak abból, ha szövet szükségletét a helyi kereskedőtől szerzi be?

1. Nem vesz zsákbamacskát,
mert végbe, kiterítve látjaaz árút. Ne felejtse el, hogy máskép mutat a szövet, ha csak kis mintán látja és más, ha nagy darabban nézheti meg.

2. A szövetet kívánságra
végbe küldik lakására, hogy kiválaszthassa a legmegfelelőbbet.

3. 12 üzletben válogathat
vételkényszer nélkül, mindegyik szívesen bemutatja raktárát, ahol sokszáz féle szövet közül választhat.

4. Garanciát vállal
minden egyes kereskedő az általa eladott árúk színállóságáért, tartósságáért.

5. Olcsóbban vásárol
mert nem terheli az árút sem portó, sem szállitási költség, nem kell fáradnia levelezéssel. Telefonon vagy személyesen intézhet mindent.

6. Részletre is vásárolhat
készpénz áron, nem kell csekély pénzét egyszerre kiadnia.

7. Egy helyen veheti meg
a szövettel együtt a szükséges bélést, gombot és egyéb hozzávalókat, sőt ahol szabászat van, ruháját elsőrendű kivitelben el is készitik, tehát csak egyszer fárad.

Debreceni ember debreceni kereskedőtől vásárol; a debreceni kereskedők is debreceni embereknek adnak kenyeret

82 MILLIÓS KIVITELI TÖBBLET EBBEN AZ ÉVBEN

A központi statisztikai hivatal közlése szerint augusztus hónapban a behozatal értéke 41.2 millió pengő volt (1936 augusztus hónapjában 31.9 millió pengő). A kivitel értéke pedig 49.8 (49.4) millió pengőt tett. Az e havi külkereskedelmi mérleg tehát 8.6 (17.5) millió pengős kiviteli többlettel zárult.

1937. év első 8 hónapjában behozatalunk értéke 301.4 (288.3) millió pengőt, kivitelünk értéke pedig 384.2 (306.2) millió pengőt tett. A külkereskedelmi mérleg az 1936. év. január—augusztus havi 17.9 millió pengős aktivumával szemben 1937. év megfelelő időszakában 82.8 millió pengős kiviteli többletet mutat.

A „Szárnyaskerék" uj székháza

Hírt adtunk arról, hogy a Vasutasok Szárnyaskerék Önképző és Segélyző Egyesülete ez év elején székház céljára megvette a Hunyadi utca 9. szám alatti nagy kertes házat s azt tetemes költséggel a Dolhay Imre építészmérnök tervei szerint átalakíttatta. Falakat bontottak le, ajtókat, ablakokat helyeztek át, központi fűtést szereltettek fel, hatalmas parkos udvarban megépült a kettes tekepálya, amelyet sűrűn látogat a tekézők nagy száma. Sürgősen folytak az átalakítási munkálatok s már úgy volt, hogy szeptember elején megtarthatják a székház avatását — de a bekövetkezett kőmives és festők sztrájkja keresztülhúzta a számításukat, s így egy pár héttel kitolódik az ünnepélyes megnyitás. A szabályozási vonalba kihozott épületben egy kétfelé választható hatalmas nagyterem, irodahelyiségek, könyvtár és két kisebb terem megfelelő mellékhelyiségekkel, parkettes padlózattal s az egész épület alatt hatalmas pincék, amelyek gáztámadás ellen is védelmet nyujtanak. — Minden vasutas örömmel nézi a befejezéshez közeledő munkálatokat és várja a megnyitás napját, hogy a saját székházukban megindulhasson a kulturális munka is. Minden dicséretet megérdemel a lelkes vezetőség élén Molnár József elnökkel, akik a vasutas fillérekből megteremtették az új otthont, ahol az eddig szétlagozott vasúti alkalmazottak, asztaltársaságok barátságos együttérzéssel igazán otthon érezhetik magukat. — Minden valószínűség szerint *október 3-án*, de legkésőbb 16-án ünnepies formák között megtartják a felavatást és átadják rendeltetésének az új székházat.

—ó—a.

„Megbabonázott" tanya
négy lakójának különös élete

Sem egymással, sem idegenekkel nem beszélnek, földjüket műveletlenül hagy ják

A Nagykörös melletti Kocsér község lakosságát különös eset tartja izgalomban. **Egy négytagú család bezárkózott házába és senki idegennel, de még egymással se beszélnek, földjüket műveletlenül hagyják.**

Demeter Gábor 15 holdas kisbirtokos, felesége, 25 éves leánya és 21 éves fia a tragikus eset szereplői. — **Hónapok óta senkihez sem szólnak, semmiféle hatósági intézkedésre nem reagálnak.** Nem mozdulnak ki tanyájukból, a községbe semmiféle közszükségleti cikkért nem mennek. — Eredménytelen az előljáróság, a csendőrség, a rokonság minden olyan kísérlete, hogy szólásra bírják őket. **Sőt, ha észreveszik, hogy akár rokon,** akár idegen, akár hatósági közeg közeledik **a tanya felé, magukra zárják a lakást, és sem kérlelésre, sem fenyegetésre nem nyitnak ajtót, vagy pedig a tanyát környező kukoricásba bujnak.**

Kővári László, a község református lelkésze egyetlen egyszer benyitott „az elátkozott tanyába" — így nevezte el a nép, — de a lelkész sem tudta szólásra bírni Demeteréket. Egy óra hosszáig próbálkozott lelkükre beszélni, de minden kísérlete meddő maradt.

A lelkész különben így nyilatkozott a különös esetről:

— A nép fantáziája úgy állítja be a dolgot, hogy ezek a szerencsétlen emberek valami kuruzsló cigányasszonynak az áldozatai. Ennek a feltevésnek azonban ellentmond az, hogy rengeteg élőjószág, élelmiszer van a háznál. Ha pedig ez a feltevés igaz lenne, akkor a cigányok a több hónap óta tartó némaság alatt már mindent elhordtak volna. Az egészen bizonyos, hogy ezek a szerencsétlen emberek egyszerre egy időben nem zavarodtak meg. A valószínű feltevés szerintem az és pszichológiai megfigyelésem is arra enged következtetni, hogy a család egyik tagja, valószínűleg az anya, valami lelki behatás, lelki zavar hatása alá került és a család többi tagjára már ő gyakorol befolyást, lehet, hogy valami szekta tanainak a hatása ez. **Lelkileg kétségtelen betegek ezek az emberek, de most már testileg is azok.** Terheltek is és így könnyen kerülhettek valami, eddig még fel nem derített „varázslat" hatása alá.

— Paragrafus híján sem a községi előljáróság, sem a csendőrség, sem a községi orvos nem tud segíteni a szerencsétlen család sorsán, mert a hatósági beavatkozásra legalább is eddig semmi tárgyi ok nincs. Az illetők semmi mást nem csinálnak, csak nem beszélnek és nem érintkeznek senkivel. Viszont mégsem lehet teljesen közömbös a sorsuk, valamit mégis tenni kellene velük. És azt sem tudhatjuk, hogy nem gombamódra tenyésző, „népboldogító" maszlagok egyik, még nem ismert néppusztító tünetével állunk-e szemben?

A községi főjegyző így nyilatkozik:

— Tudok a szerencsétlen családról. Hatósági beavatkozást egyelőre nem látok szükségesnek, mert a család semmi mást nem csinál, mint nem beszél. Eddig még nem bukkantunk olyan adatra, amely azt mutatná, — hogy Demeterék ön- vagy közveszélyesek lennének. Mindenesetre különös és megmagyarázhatatlan a viselkedésük. Ha hatósági közbelépést egyelőre nem is teszünk, de figyelemmel kísérjük őket és én például felhívtam a gyámhatóság figyelmét rájuk, mert lehet mondani, hogy rablógazdálkodást folytatnak, semmivel se törődnek és ha ezután is így folytatják, **esetleg teljes elszegényedésük következik be. Ennek megelőzésére akkor indokolt lesz a gyámhatóság közbelépése.**

— Semmire sem reagál a család, — folytatja a főjegyző, — nem lehet őket értesíteni, mert elbujdosnak a kézbesítő elől. Ha valami köztartozást kell behajtani rajtuk, akkor kimennek hozzájuk a községházáról, elhajtanak tőlük **néhány aprójószágot és ezeknek az árából kiegyenlítjük köztartozásukat.**

A községi orvos elmondotta, hogy egy ízben kiment a tanyára, de a család tagjai elszöktek előle. Az orvos szerint kuruzslás, babona, vagy ilyenféle tartja hatalmában az egész családot.

Csak életbiztositással mennek a hajósok a földközi tengerre

Newyork, szeptember 15. Az American Exports Lines hajóstársaság Exeter nevű gőzöse nem indul el a Földközi-tengerre, mert a hajóstársaság nem hajlandó a legénység kívánsága szerint mindegyiküknek 250 dollár jutalmat adni és *életüket fejenként 25.000 dollárra biztositani*. A hajóstársaság másik három hajónak, az Excellenak, az Exchangenak és az Examminernek ma kellene felszednie a horgonyt.

TAMÁSSY MIKLÓS FESTŐMŰVÉSZ KIÁLLITÁST RENDEZ DEBRECENBEN

Városunk szülöttje, nemes Tamássy Miklós festőművész-tanár 1937 szeptember 19—28-ig a Déri múzeumban gyüjteményes kiállítást rendez.

Tamássy szüleivel 1897-ben költözött Budapestre. Tanulmányai befejezése után mind a hazai, mind a külföldi tárlatokon egymásután aratta sikereit. Többek között 1908-ban a londoni nemzetközi kiállításon arany, 1916-ban San Franciscoban ezüst érmet. Képei által több főváros múzeumában képviselve van. A politikai és egyházi előkelőségek, valamint a pénzarisztokrácia egyik legkeresettebb areképfestője. A kormányzó úr őfőméltósága és Gömbös Gyula volt miniszterelnök arcképeit a mult év elején fejezte be.

Városunkban élő nagyszámú rokonságának szorgalmazására valósítja most meg azon régi óhaját, hogy szülővárosa közönségének művészetét bemutassa.

Reméljük, hogy sem a művész, sem Debrecen város közönsége nem fog csalódni egymásban.

Tegnap este az épitőmunkások szövetsége elhatározta a tüntető sztrájkot

Az országban ma egyetlen épitkezésnél sem lesz munka

Lapunk más helyén hirt adunk az épitőiparban tervezett tüntetősztrájkról. Ennek megtartása az épitőmunkások országos szövetségének határozatától függött. Az éjszakai órákban kaptuk errenézve a következő pesti hiradást:

»*A Magyarországi Épitőipari Munkások Országos Szövetsége szerdán este összbizalmi ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy a nyolcórás munkanap bevezetése érdekében csütörtökön, szeptember 16-án országos tüntetősztrájkot tartanak. Ennélfogva csütörtökön Magyarország területén egyetlen épitkezésnél sem lesz munka. A főváros területén mintegy 1500 épitőmunkás lép sztrájkba.*«

Asszonyokkal és gyermekekkel megtöltött hajóval védekeznek a gijoni anarchisták a támadás ellen

Sansebastian, szept. 14. A gijoni anarchista direktórium a kikötőben horgonyzó egyik hajót megtöltötte aggastyánokkal, asszonyokkal s gyermekekkel, jórészt nemzeti harcosok családtagjaival, valamint a duesoi fegyház 320 politikai foglyával. **A hajót a köztársasági hajók közé állitották, hogy megakadályozzák a nemzetiek bombatámadását a kikötő ellen.** Riva Desella kikötőjében a köztársasági milicisták megkiserelték az ott horgonyzó hajók megrohanását. Az anarchisták és milicisták között véres összeütközés támadt, mert a milicisták el akartak menekülni a hajókról.

Párisból jelentik, hogy a gijoni kormányzótanács minden kapcsolatot megszakit Valenciával. Az északi hadsereg egész vezérkarát, a francia és szovjet műszaki tiszteket letartóztatják és hadbiróság elé állitják azokat a tiszteket is, akik a bilbaoi és santanderi hadseregben szolgáltak. A halálraitélt Payo ezredest kivégeztetik. Garciát, a közismert forradalmárt a forradalmi kormány kivégeztette.

Egy spanyol nemzeti torpedóromboló a nyilt tengeren elfogott egy bolsevista hajót, melyen anarchisták menekültek Gijonból. Elfogták Nelerot, aki a legtöbb polgárt gyilkoltatta meg.

Párisból jelentik: Párisba érkezett Caballero volt spanyol miniszterelnök, aki anyagi támogatást kér a demokrata államoktól. Szeretné az idegen önkéntesek visszahivását elérni, de emellett a spanyolok fegyvervásárlási szabadságára is szükség van. Azt mondta, hogy a polgárháború gyors befejezése és a köztársasági győzelem a demokratikus államok támogatásától függ, különben a háború sokáig eltart.

A végkielégitett közalkalmazottak kivánságai

A Végkielégitett Közalkalmazottak Országos Pártjának vezetősége ülést tartott s megvitatva tagjainak kétségbeesett helyzetét, elhatározták, hogy felvilágositják a politikai pártokat az őket ért sérelemről, de helyzetük tarthatatlan voltáról *memorandumot intéznek a miniszterelnökhöz is.* Hivatkoznak arra, hogy mikor a magánalkalmazottakról és a mezőgazdasági alkalmazottakról már történik gondoskodás, nem maradhatnak ki az állam és a közületek volt alkalmazottai sem, akiket az évtizedekig befizetett aranyjárulékok után egy marék értéktelen papirkoronával elégitettek ki.

A végkielégitettek most azt kérik, hogy őket *másodszor is kártalanitsák* oly módon, hogy nyugdijukat újból folyósitsák s ők ebből a nyugdijból részletekben fizethessék vissza a felvett tőkét.

Beszerzések gondját az nem ismeri!!
Ki zsebében a „TAKARÉKOSSÁG" igazolványát viseli!!

Több mint 110 üzletben nyujt vásárlási lehetőséget!
Egyetlen egy helyen jelent fizetési kötelezettséget!
A havonta állandóan megujuló vásárlási jogosultsággal!

Szerezze meg a „TAKARÉKOSSÁG" Központi Irodájában, Debrecen, Deák Ferenc ucca 6. szám.

Petőfi emlékek a Kadarcs-csárdában

Kadarcs... Szeretném azzal kezdeni e sorokat, hogy van-e magyar ember a világon, aki nem ismeri fel e nevet? De fájdalommal kell megállapítanom, hogy ezt a nagyfontosságú kijelentést nem tehetem, mert szomorúan kellett meggyőződnöm arról, hogy még Hajdú vármegyében is sokan vannak, akik nem tudják, hogy mi is lehet az a Kadarcs, sőt azon töprengenek sokan még Debrecenben is, hogy vajjon eszik-e, vagy isszák-e azt a Kadarcsot?

Igy a tekintetes Szerkesztőség szíves engedelmével szeretném megmagyarázni magyar testvéreimnek, hogy mi is voltaképpen a Kadarcs. A Kadarcs a Nagyhortobágy keleti küszöbén egy nagy elhagyott csárda. Mennyivel jobban esett volna magyar lelkemnek, ha azt írhattam volna, hogy egy híres csárda, amelyben egykor világhírű költőnk Petőfi Sándor több kellemes napot töltött és irta a puszták világát felmagasztaló örökbecsű verseit, amelyeket az igazi nemesen érző magyar lélek nem fog elfelejteni soha.

Valamikor negyven évvel ezelőtt voltam a kadarcsi csárdában, amikor kerékpárkirándulást csináltunk a Nagyhortobágyra, de akkor csak futtában láttam a kadarcsi csárdát, akkor nem figyelmeztetett senki sem arra, hogy

világhírű nagy költőnk Petőfi Sándor is több időt töltött a csárdában és új életre keltette elcsüggedőben lévő lángoló lelkét, a puszták szerelmese lett és itt teremtek lelkében az örökszépségű pusztai versek az elkeseredett magyar nép vigasztalására. És most negyven év után tudtam csak mindezeket meg, amidőn a mult hetekben egy nemesszívű előkelő társaság jóakarata folytán ismét eljutottam a kadarcsi csárdába, ahol czalkalommal több időt tölthettem,

mert meg kellett várnunk míg az egyik aranylelkű mecénásunk az ízletes bogrács-pörköltet még csinálta, a csaplárosné pedig szép lánykájával együtt elkészítette a kitűnő tepertős túróscsuszát és így most már nagyszerű ebédet csaphattunk a csárda falának árnyékában a napsütötte nagy rónaságon az Isten szabad ege alatt. Megnéztük ez alkalommal a csárda nevezetességeit.

Én is leülhettem arra a százhatvankilós és több mint 100 éves lócára, amelyen Petőfi Sándor ült. Itt fogamzottak meg a költő lelkében az örökbecsű versek, amelyek később megzenésítve a magyar nép imádságai lettek. Én is ezen a történelmi nevezetességű lócán ülten teljesen átszellemülve szinte hallani véltem Petőfi dalait a délibábos rónaságról:

»Sík a puszta sem halma, sem erdeje, Sugár magas a toronynak teteje, Sugár torony kilátszik a pusztába. Harangoznak piros pünkösd napjára.« — És egyre száll tovább az ének: Hortobágyi csaplárosné angyalom, Hozzon ide száz ice bort hadd iszom. Debrecentől Nagyhortobágy messze van, Debrecentől Hortobágyig szomjaztam.« Egyre száll tovább a pusztai ének: »Juhász legény, szegény juhász legény, Tele pénzzel ez a kövér erszény, Megveszem a szegénységet Tőled, Ráadásul add a szeretődet.« — Hallani vélem a szavalókórust: »Templom-e vagy csárda, Láttam én már csárdában nemesebb szíveket, mint amilyet lát minden-nap az oltár.«

Napokig szerettem volna ilyen mély gondolatokba merülve maradni tovább a kadarcsi csárdában, a nevezetes lócán, de nem lehetett, rövid volt az idő. A csárdástól érdeklődtem tovább, hogy van-e más valami nevezetesség, vagy emlék arról, hogy Petőfi Sándor több időt töltött a csárdában? A csárdás válasza az volt, hogy a nevezetes lócán kívül nincs semmi. De ez is csak a nép emlékében maradt meg apáról fiúra szállva, de hivatalosan nincs megörökítve. — Tisztelettel felhívom ezen történelmi nevezetességre városunk polgármesterének figyelmét, mert ennek megörökítésével tartozunk Petőfi Sándornak, legfőbbképpen a külföldiek előtt. Továbbá fel kell hívnom a polgármester úr figyelmét arra is, hogy az *egész csárda környéke* teljesen csupaszon áll, mint egy elátkozott vár.

Mennyivel más volna csalogatóbb és kedvesebb volna a nevezetes kadarcsi csárda környéke, ha magas jegenyefák és rezgő nyárfák lombjai közül világítanának ki a kadarcsi csárda fehér falai. De amúgy is rendkívül értékes az a hely, mert a föld gyomra tele van drága kincsekkel, amit igazol az az ártézi kút is, ami rendes kútfúrás alkalmával tört elő a földből és azóta állandóan éjjel-nappal szünet nélkül folyik.

Gondolnunk kell tehát a kadarcsi-csárda és környékére, mert természeti kincsekben is gazdag és azonfelül szellemi értékben is, amit Petőfi ottartózkodásának emléke jelent.

Csomor Gyula,
törv. hat. bizottsági tag.

Az Üdvhadsereg debreceni vezetőjének búcsúztatása

— **Ha le akar fogyni,** igyék reggel, délben és este egy-egy harmad pohár természetes **„Ferenc József"** keserűvizet, mindig két órával az étkezés után. Az orvosok ajánlják.

Gyermekparalizis három világrészben

London, szeptember 15. A gyermekbénulási járvány a földgömb pontjain aggasztó módon terjed. A bejelentett esetek száma Csikágóban 18 halálesettel 250-re, Melbourneben 13 halállal 185-re, Ontarioban 700-ra emelkedett, sőt Angliában is több mint 100 esetet jelentettek. Az angol egészségügyi hatóságok azzal a tervvel foglalkoznak, hogy a ragály terjedése esetén az iskolás gyermekeket álarc viselésére kötelezik, mely fátyolszövettel takarja el az orrot és a szájat a levegő útján való fertőzés megakadályozására.

Amerikai orvosok kétségbeejtő Pókayné problémája a gyermekbénulásos kis betegek ágyánál

Egy két és félév es kisleány hőstette

Neyorkból jelentik: Az amerikai gyermekbénulási járvány egyre több áldozatot szed és most már átcsapott Colorado államra is. A denveri gyerekkórházban a járvány egész sor áldozatát ápolják. Kettőt közülük ugyanott támadott meg a veszedelmes betegség: *két kisleány csak a hires »vastüdő« segítségével tud lélegzeni.*

A denveri kórháznak csak egy ilyen bonyolult gépezete van, így az orvosok a legsúlyosabb probléma elé kerültek, választaniok kell, hogy *melyik gyereket helyezzék a »vastüdőbe«* és melyik legyen a másik, akit így halálos veszedelemnek tesznek ki.

Eredetileg a két és féléves Shirley Krause feküdt a vastüdőben, amikor behozták a 15 éves Maybelle Outcalt-ot. *A szegény kisleány már alig tudott lélegzeni és a doktorok a vastüdőt találták az egyetlen mentőszernek.*

Megkérdezték a két és féléves gyerektől, hogy hajlandó lenne-e időnként *egy-egy félórára átengedni a »vastüdőt« a másik leány számára?* Az orvosok szerint a kis Shirley Krause olyan hősiességről tett tanubizonyságot, amilyenre felnőtt talán képtelen lett volna, mert mosolyogva beleegyezett abba, hogy valahányszor az új beteg állapota megkívánja, átadja neki a gépezetet.

Az orvosok aggódva figyelik a két beteget és rettegve gondolnak arra, *mi történnék, ha mindkét gyermeknek egyszerre lenne szüksége a »vastüdőre«.* Ebben az esetben az orvosoknak kellene választani közöttük és ez a halálos ítéletet jelenetené az egyik gyerek számára.

Közben természetesen mindent elkövettek, hogy egy második »vastüdőt« hozassanak Denverbe. Csikágóban már kölesön is kaptak egy készüléket, amelyet különvonaton röpítenek Denverbe. A leggyorsabb sínautóra rakták fel a nehéz vasszerkezetet, azonban még egy aggodalmakkal telt éjszakának kell elmúlnia addig, míg a vastüdő megérkezhet.

Ezzel egyidejűleg Kanadában is vásároltak egy hasonló szerkezetet, amelynek az az előnye van, hogy fából készült és így alig 120 kiló. Ezt a »fatüdőt« Torontóban repülőgépre rakták és remélik, hogy a »fatüdő« megelőzi a versenyben a különvonaton száguldó »vastüdőt«.

Elkészült a magánalkalmazottak fizetéses szabadságáról szóló rendelettervezet

Az iparügyi miniszteriumban már elkészült a magánalkalmazottak fizetéses szabadságáról szóló rendelet tervezete. A tervezet szerint az ipar, a bányászat és a kereskedelem alkalmazottai, *ha egy évig ugyanannál a munkaadónál megszakítás nélkül alkalmazásban vannak, az év letelte után legalább hatnapi fizetéses szabadságban részesülnek. Ez a szabadság kétévenként egy nappal növekedik, úgyhogy a tizenharmadik szolgálati évben az alkalmazottat 12 napos fizetéses szabadság illeti meg.* Az üzemvezetőknek és olyan alkalmazottaknak, akiknek felügyelete alatt legalább húsz munkás dolgozik, valamint a kereskedősegédeknek már az első évben legalább 12 nap szabadság jár, amely kétévenként egy nappal növekedve, a 13-ik szolgálati évben már 18 napot ér el. *Tisztviselők, akiknek nincs felsőiskolai oklevelük, egy év után szintén 12 napos fizetéses szabadságra tarthatnak igényt, diplomásoknál a fizetéses szabadság a 13-ik szolgálati évben 24 napra emelkedik.*

Fiatalkorúaknak, akik még nem töltötték be a 15-ik életévüket, *évenként legfeljebb két részletben 14 nap szabadság jár.* A szolgálati idő folyamatosságát nem szakítja meg a baleset, a betegség vagy a katonai szolgálat, ha az nem tart tovább három hónapnál, úgyszintén nem szakítja meg a szolgálat folyamatosságát a 14 napnál kevesebb évközi igazolt elmaradás.

A szabadságidőre eső fizetést a természetbeni ellátás figyelembevételével előre kell az alkalmazottnak kifizetni. Üzemi érdekből vagy az alkalmazott kívánságára a szabadságot két részre is lehet osztani, ha a szabadság nem több hat napnál, három részre pedig, hogy ha több tizenkét napnál, azonban *a szabadság egyik részének legalább hatnaposnak kell lenni.*

A szabadságidejét az alkalmazott meghallgatása után a munkaadó állapítja meg és *arról az alkalmazottat legalább 14 nappal előbb köteles értesíteni.*

A fizetéses szabadság ideje alatt az alkalmazott más munkát nem vállalhat.

Az az alkalmazott, aki már eddig is nagyobb szabadságot élvezett, az eddigi gyakorlat fenntartásához ragaszkodhatik. Ezek a főbb rendelkezései a rendelettervezetnek, amelyhez a hozzászólást a miniszterium október 20-áig kívánja.

Ongyilkos lett egy budapesti morfinista orvos

Dr. Ferlaky Prasser Jenő orvost a budapesti Uj Szent János kórházban az egyik ápolónő súlyos beteghez hívta a tüdőbeteg osztályon. Az orvos szobája zárva volt és hiába zörgettek nem nyitották ki. Betörék az ajtót és ott találták a 35 éves orvost az ágy mellett feküdve, mozdulatlanul. Merev kezében pravazfecskendő és az ágy mellett orvosságos üveg, morfium és kokainoldat.

Az orvos asztalán búcsúlevelet találtak, melyben a morfinista orvos beszámol tragédiájáról és bejelenti, hogy a morfiumszenvedély miatt menekül a halálba. Anyagi gondjai is vannak, családja is megtagadta a morfium miatt.

Legolcsóbban kifogástalanul **fest és tisztit** WEISZ, Arany János ucca 20 | Egy öltöny tisztítása vasalása 3 pengő

HIREK

Mindenben első a „Debreczen"

Éjjel a Nagyerdőn

Ezüstfényben úszik a Hold,
Egy-két árnyat itt-ott megtold.
Sűrű lomb közt kicsi csalogány,
Hallatja hangját szaporán.

Sugár fának tetejében,
Vadgerlepár ül fészkében.
Magukat el-elnevetik,
Egymást nagyon szerethetik.

Rigó rikkant valamerre,
Mintha hívna: gyere erre.
Még most sem alszik a madár,
Bár az idő éjfélre jár . . .

Muzsikaszó sír az éjben.
A Leveles-csárda részen.
Odamegyek, s az éjtszakát
Cigány mellett mulatom át!

Pittymallatkor elkiáltom:
Meddig élek?!... No hadd látom!...
Százszor szól a kakuk madár,
Sokáig él, ki idejár! . . .

Feltűnt már a nap az égen.
Künn álok az erdőszélen.
Árnyak szöknek szerteszéjjel,
Tán csak álmodtam az éjjel!

CSÁSZI MIKLÓS.

Világvárosi hangversenysorozat

Amerikai egyházi vendég Debrecenben

Érdekes vendége lesz a mai napon, csütörtökön a debreceni reformátusságnak. Az amerikai protestáns egyházak egyik kimagasló reprezentánsa érkezik ide, hogy közelebbről megismerkedjék a magyar reformátusok első városával, Debrecennel.

Gooch Henrik, az Evangéliumi Világszövetség főtitkára a déli gyorssal fog megérkezni; az állomáson *Uray Sándor* h. lelkészelnök fogadja. A délután folyamán megtekinti a város nevezetességeit, majd *öt órakor előadást tart a kistemplomi istentisztelet keretében, amelyet bizonyára nagy érdeklődéssel várnak a debreceni egyház hívei.*

— **Faruk király megsegítette a három méter magas embert.** Faruk, Egyiptom ifjú királya közölte az alexandriai kórház igazgatójával, hogy magánpénztárából kíván gondoskodni a 2.90 méter hosszú Szaid Mohamed Ghaziról, akit a kórházban ápolnak és az orvosok véleménye szerint még magasabbra fog nőni. Az ifjú óriást földhözragadt szegény szülei nem tudják eltartani, sem kezeltetni.

— **A leghíresebb londoni újságíró dicsérete Budapestről.** A Daily Mirror angol lap, mely másfél milliós példányszámban jelenik meg, cikksorozatban számolt be Budapestről. — A cikkeket a legjobb újságírónak elismert Godfrey Winn írta. Repülőgépen jött Budapestre és olyan elragadtatott hangon ír Budapestről, hogy az már valósággal dicshimnusz. Ír a magyar sorstragédiáról is és azzal fejezi be cikkét, hogy szíve mélyéből kívánja, hogy Magyarország kapja vissza mind **azt, amit elvesztett.**

— *Felhívás a debreceni hentesekhez, pékekhez és mézeskalácsosokhoz.* A Virág-, Gyümölcs- és Borkiállítás és Vásár előkészületei már nagy tempóban folynak. A jelekből ítélve ilyen nagyszabású kiállítás még nem volt Debrecenben. A rendezőség most ezúton hívja fel a debreceni henteseket, pékeket és mézeskalácsosokat, hogy amennyiben a vásáron árusítani akarnak, ebbeli szándékukat mielőbb jelentsék be az Idegenforgalmi Hivatalnál (Dobozi átjáró), mert késedelmes jelentkezés esetén nem tudnak részükre megfelelő helyet biztosítani.

x Várom Önt, hogy bemutassam Philips E. K. A., Standard rádióimat. Nánássy, Kálvin tér 3.

— **Az Árpád-téri egyházrész tanácsülése.** Az Árpád-téri egyházrész f. hó 14-én, kedden délután 6 órakor tartotta évadnyitó tanácsülését a Kassa ut 12. sz. alatti gyülekezeti teremben Márki Kálmán h. lelkész és Kovács Lajos m. kir. postatanácsos, egyházrészi gondnok elnöklete alatt. A tanácsülés kiemelkedő tárgya a jövő évi munkaprogram letárgyalása volt, melyet Márki Kálmán h. lelkész terjesztett a tanácsülés elé. A missziói munka minlen ágát felölelő, nagy gonddal elkészített munkaterv élénk érdeklődést és több hozászólást váltott ki és azt a tanácsülés teljes egészében elfogadta. A tárgysorozatnak egyik lényeges pontja volt még az egyházrész területén levő Rakovszky u. iskola szegény gyermekeinek kenyér és tej tízóraival való segítése. A kb. 27 rászoruló gyermek körülményeinek kivizsgálása után az egyházrész gyüjtést indít e nemes akció lebonyolítására. — Több kisebb egyházrészi ügy letárgyalása után a tanácsülés Márki Kálmán h. lelkész imádságával ért véget.

x Ács Eta varrodáját Csapó u. 1. alá helyezte. Izléses munka. Szolid ár!

Szigeti, Dohnányi, Guglielmetti, Pankey, Ungár Imre

— *Felhívás a debreceni háziasszonyokhoz.* Az október 2—10-ig tartó Virág-, Gyümölcs-, Borkiállítás és Vásár egyik különleges attrakciója lesz a befőttbemutató. A rendezőség felkéri a debreceni háziasszonyokat, hogy minél nagyobb számban vegyenek részt ezen a bemutatón az általuk készített befőttel. A legjobb és legszebb befőtteket külön díjazni fogják. Hisszük, hogy ez a szép és nemes verseny teljes megértésre fog találni a debreceni háziasszonyok körében és nagyszámban vesznek majd részt a kiállításon. Szándékukat ajánlatos mielőbb bejelenteni az Idegenforgalmi Irodában (Dobozi átjáró) délután 4—7 óra között.

— **A legkiválóbb magyar írók** novelláin, a nagyszerű folytatásos regényen és a kitűnő cikkek dús során kívül, közel száz pompás képet talál az olvasó a Tolnai Világlapja új számában. Ára 20 fillér.

— **Az első szinházi premierek.** A most induló szinházi évad első premierjeiről érdekes felvételekben és kritikákban számol be a Délibáb új száma.

Bonyodalmak a tokiói olimpiász körül

Karl Diem, a német olimpiai bizottság főtitkára, a nemzetközi olimpiai bizottság egyik vezető tagja keresztül utazott Budapesten, ahol Muzsa Gyulával tárgyalásokat folytatott. *Muzsa Gyula*, az OTT olimpiai szakbizottságának elnöke szerint Diem is zavarosnak látja a helyzetet a tokiói olimpiász körül. A végső döntés az áprilisban Kairóban tartandó olimpiai kongresszuson történik meg. Ugy látják, hogy nem is a japán-kínai háború miatt maradna el a tokiói olimpiász, hanem mert e kérdésben nincs egyetértés a japánok között és nincs kellő rendezői képességük sem. Szó van arról, hogy Rómának, vagy Helsinkinek ítélik oda az olimpiász rendezési jogát.

x Beiratkozások a Városi Zeneiskolában. Beiratkozni lehet a zeneiskolában naponta d. e. 9—1-ig és d. u. 3—6-ig minden tanszakra. Beiratási díj 6 P. Tandíjak: alsóosztályokban 8 P, középosztályokban 10 P, felsőbb osztályokban 12 P. Zeneműv. Főiskolára készülők 15 P-t és zenei-előkészítőbe 3 P-t fizetnek havonta. Bővebb felvilágosítást a hirdetéseken és a zeneiskolában nyerhető a hivatalos órák alatt, Vár u. 1. sz. alatt. Telefon: 33—96. sz.

IRÓGÉPEK JAVITASA HURAY, Iparkamara T: 17-93

— **Szórakozásból hétszer megállította a vonatot.** A berlin-rigai vasutvonalon, Königsberg közelében egy férfi öngyilkossági szándékból hétszer is keresztbe feküdt a sínen, de a vonatot mindig sikerült megállítani. Végül is elfogták az illetőt, kiderült, hogy férfi ruhában lévő 24 éves leány, aki mulatságból tette ezt.

a Zenekedvelők Köre 30. jubileumi évében

x Zongorázni tanitok kezdőket, haladókat akadémiai módszerrel. Hatvan ucca 24., első ajtó.

— **A gyümölcsfák ültetésekor** miképen kell megmetszeni a gyökereket, erről ír egy érdekes kísérlet kapcsán **A Magyar Gyümölcs** legújabb számában, egyben ismerteti az angóranyul tenyésztését, a földi pockok ellen való védekezés módját, a gyümölcsszedés és raktározás teendőit, a szeptember havi teendőket a gyümölcsösben stb. A képekkel bőven illusztrált lapból — lapunkra hivatkozással — egy alkalommal ingyen mutatványszámot küld a kiadóhivatal: Budapest, IV. Gerlóczy u. 11.

x Meghívó! A Debreceni Csapókerti Ref. Olvasókör Kultúrbizottsága 1937 szept. 18-án, szombaton este 8 órai kezdettel nagyszabású szüreti mulatságot rendez, melyre a nagyérdemű közönséget szeretettel meghívja a Rendezőség. Belépődíj 80 fillér. Külön ruhatár. Vége reggel 4 órakor. Elsőrangú dzsezz-zene.

— **A létért való küzdelemben** hathatós segítségére van a dolgozó egyénnek egy-egy pohár természetes **„Ferenc József"** keserűvíz reggelenként éhgyomorra bevéve azért, **mert ez gyorsan szabályazza a szellemi és testi** munkaképességre oly igen fontos bélműködést és anyageserét. Az orvosok ajánlják.

— **Könyveket már nem cenzúráznak Romániában.** Romániában úgy a hírlapokra, mint a könyvekre cenzura van érvényben. Az állambizottsági rendőrség most kommünikét adott ki, amelyben közzéteszi, hogy a kormány a nyomtatott könyvekre megszüntette az előzetes cenzurát. Természetesen a napilapokra és az időszaki folyóiratokra a cenzura továbbra is érvényben marad.

— **Családi munkabért a sokgyermekes családoknak.** A Vasvármegyei Gazdasági Egyesület ülésén elhatározták, hogy a vármegyei törvényhatóságon keresztül a kormányhoz fordulnak a többgyermekes mezőgazdasági munkások anyagi helyzetének feljavítása és a családi munkabérek bevezetése érdekében. A terv szerint a családi munkabéreket kiegyenlítő alapot létesítenének, melybe minden munkaadó birtokos vagyona szerint fizetne be megfelelő összeget és ezt állami hozzájárulással egészítenék ki.

— **A jugoszláv hadgyakorlaton 50 ezer ember vesz részt.** Szeptember második felében tartják a jugoszláv hadgyakorlatokat, amelyeken 50.000 ember vesz részt. A hadgyakorlatokon részt vesznek a csehek, románok, olaszok, franciák, törökök és görögök vezérkari kiküldöttei.

— **12.000 személy hangját ismeri a Fehér Ház telefonos kisasszonya.** — Hackmeister Lujza, a washingtoni Fehér Ház távbeszélő központjának főkezelőnője kijelentette, hogy kerekszámban 12 ezer személy hangját ismeri fel hallás után és ezek közül körülbelül 11 ezer hang olyan személyeké, kikkel soha életében nem találkozott.

x Grünfeld S. angol és francia női divatterme, Piac u. 58, I. em. Elsőosztályu munka, előzékeny kiszolgálás, pontos szállitás.

Olcsó bérletek évi 8 pengőtől kezdve

— **Medvék garázdálkodása a Felvidéken.** A csehszlovák megszállt területi Felvidék keleti részén az utóbbi napokban több esetben megtörtént, hogy medvék embereket támadtak meg. A Strimba völgyében egy medve megtámadt egy kétfogatú kocsit, a két lovat széttépte.

x Szeplő, májfolt ellen Rózsa arckenőcs kapható Jósa és Jóna utóda Somogyi drogéria Kossuth ucca 6.

— **Kilenc német repülőgép Pécsen és Kalocsán.** A balatoni sporthét keretében rendezett nemzetközi repülőcsillagtúra során kilenc német repülőgép érkezett Pécsre, ahonnan Kalocsára szállítak.

ANYAKÖNYVI HIREK

Születések: Major László máv. hódogos leánya Ilona, Colonia X. 4. Bereczki Imre ny. rendőr leánya Éva, Bihari u. 23. Szolnoki Sándor gazdálkodó fia István, Kismacs 60. Nagy Miklós házmester fia Miklós, Kossuth u. 7. Székely Imre fm. leánya Mária, Tiszaszentimre.

Halálozások: Papp Ferenc ref. 76 éves, Homok u. 98. Özv. Belényesi Józsefné ref. 67 éves, N.-szalonta u. 3. Gere Julia r. k. 9 hónapos, Nagyesere 71. Bökönyszegi Mária ref. 8 hónapos Demecser.

Füzetek és Irószerek
olcsó árban nagy választékban kapható
Bőhm István
Kossuth u. 2. (Városháza épület)

IDŐJÁRÁS

Hazánkban a szerdai napon mindenütt volt eső. A Debrecen—Szeged vonaltól délre még este is esett. Legtöbb esőt jelentett eddig az Alföld déli fele, ahol 5—10 mm-t mértek. A hőmérséklet alacsonyabb lett. A nappali csúcsérték a Tisza vonalától nyugatra 16—17, attól keletre 21—23.

Jóslás: Déli, délnyugati szél, változó felhőzet, átmenetileg száraz idő, a hőmérséklet kissé emelkedik.

— **Székely Mózes újrafelvételi kérelmét elutasította a kolozsvári bíróság.** Kolozsvárról jelentik: Daday Lóránt író, álnéven Székely Mózes, akit egy könyve miatt államellenes izgatás címén hat hónapi fogházra, tízezer lei pénzbüntetésre és politikai jogainak tíz esztendőre való felfüggesztésére ítélt a bíróság, rehabilitációs kérelmet terjesztett a bíróság elé. — A törvényszék a kérelmet elutasította.

— **A baromfi és a tojás legkisebb ára.** Az Országos Ármegállapító Bizottság szeptember 10-én megtartott ülésén a következő minimális termelői bevásárlási árakat állapította meg: — tojás 1.25 pengő kg-ként, kis csirke —.88 pengő kg-ként, nagy csirke —.92 pengő kg-ként, kacsa —.84 pengő kg-ként, liba 1.15 pengő kg-ként. Ezen minimális ár azt jelenti, hogy ennél alacsonyabb áron sem exportőr, sem bevásárlója a termelőtől nem vásárolhat.

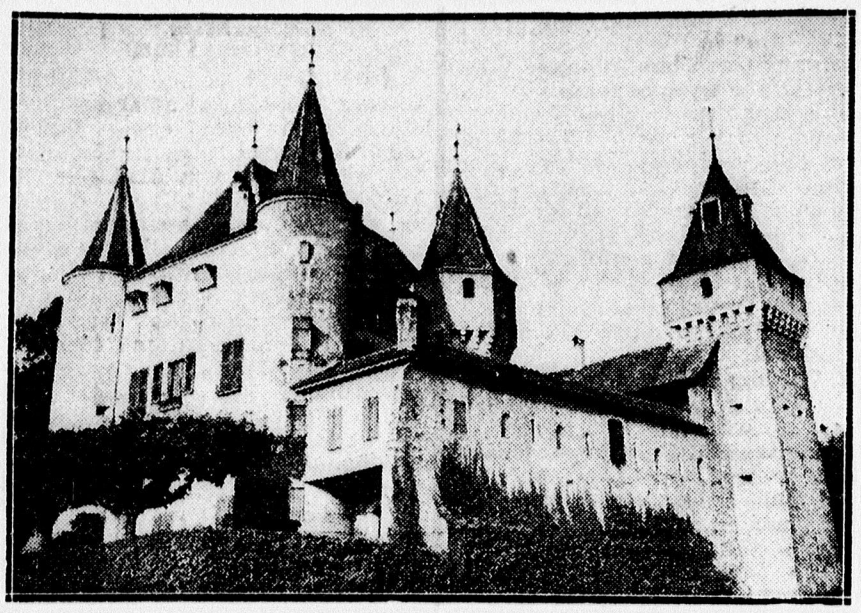
— **Angliában sztrájkolnak a tanoncok.** Londonból jelentik: Bérkövetelések miatt több gyár mintegy 3600 tanonca sztrájkba lépett. Csupa olyan gyárról van szó, amelyben az angol kormány fegyverkezési megrendeléseket tett.

— **Nikolsburgba utazott a windsori hercegi pár.** Bécsből jelentik: A windsori herceg és felesége szerdán délután 5 órakor Nikolsburgba utaztak.

— **A Jup sziget** magyar világító tornyának megrendítő végzetéről közöl rendkívül érdekes cikket az ÜNNEP új száma. Ez a 68 oldalas remek kiállítású, tartalmas, képes szépirodalmi lap ezuttal is tele van nívós, érdekes olvasnivalóval és gyönyörű képekkel.

— **Rádión tanítanak Csikágóban.** Newyorkból jelentik: Csikágóban a hét eleje óta iskola helyett rádión és ujságban folyik a tanítás. A milliós városban veszedelmes gyermekbénulási járvány ütötte fel a fejét és néhány nappal ezelőtt a biztonság kedvéért valamennyi iskolát bezárták. — Egy kisebb iskola egyik tanárnőjének támadt az az ötlete, hogy telefonon hívja fel nap-nap után növendékeit, feladja nekik a leckét és néhány szóval megadja a legszükségesebb felvilágosítást. Ez a módszer természetesen kiegészítésre szorult, hogy haladhassanak nem számított általános elterjedésre, ehelyett azonban megkísérelték az ujságok, főleg pedig a rádió segítségének igénybe vételét. Az ujságok ingyen bocsátották rendelkezésére hasábjaikat s a rádió is készséggel a tanítók és tanítónők rendelkezésére. A csikágói rádióban most néhány napja reggel nyolctól egyig iskolai tanítás folyik. A rendszer nagyon jól bevált és most elhatározták, hogy mindaddig, amíg az iskolákat nem lehet megnyitni, folytatják a közoktatásnak ezt a szükségszülte legkorszerűbb rendszerét.

— **Fiatal házaspár halálos nászútja.** Nagykalota községben Máté János 25 éves gazdálkodó a lakodalom után ifjú feleségével kocsira ült, hogy tanyájukra menjenek. A lovak útközben megbokrosodtak, felborították a szekeret, a fiatalok kizuhantak és mindketten szörnyethaltak.

Várkastély Nyonban, hol a Föld közi tengeri értekezletet tartották.

— **Leánykereskedőket lepleztek le Erdélyben.** Brassóból jelentik: Néhány nap előtt egy kétségbeesett anya Brassóban feljelentést tett a rendőrségen, hogy 18 éves leánya, Domokos Viktória eltünt. A rendőrség megindította a nyomozást és Ploestiben megtalálta a leányt egy öreg asszony lakásán, ahol be volt zárva. A leány elbeszélte, hogy Brassóban őt és egy barátnőjét két elegáns úr autón sétakocsizásra vitte a környékre és egy vendéglőben megvendégelte őket. — Visszajövet barátnője kiugrott a kocsiból, mert hiába kérte, nem akarták az autót megállítani, őt azonban elvitték Ploestibe egy öreg asszony házába. A rendőrség kinyomozta, hogy a két férfi közül az egyik, Alkalay Marcel néhány nappal ezelőtt Ploestiből külföldre utazott, míg a másikat Bilz Gusztáv ismertnevü bukaresti mérnököt sikerült letartóztatni. Az öreg asszony vallomása szerint a két férfi leánykereskedőkkel állott összeköttetésben és bűntársaik segítségével már több mint száz leányt juttattak külföldi leánykereskedők kezére Erdélyből.

— **Ostenburg ezredes fia a Szinművészeti Akadémia növendéke lett.** A Szinművészeti Akadémia felvételi vizsgáján jelentkezett beiratkozásra Ostenburg Gyula, akit felvettek az elsőéves növendékek sorába. Ostenburg Gyulának édesapja: Ostenburg Gyula ezredes, édesanyja gróf Coudmont Edit.

— **Megmérgezte magát egy szegedi orvos felesége.** Szegedről jelentik: Nagy József dr OTI főorvos fiatal felesége tegnap este ismeretlen méreggel megmérgezte magát. Nagy nem volt otthon s amikor a fiatal asszony édesanyja ma délben látogatóba ment leányához, a lakást zárva találta. Ez érthetetlen volt előtte és gyanut fogva feltörette az ajtót. A rekamién holtan találta leányát. Búcsúlevelet nem hagyott hátra, de valószínűnek tartják, hogy régóta huzódó betegsége miatt követett el a 31 éves Nagyné öngyilkosságot. A fiatalasszony régi patricius családból származik. Solti ismert nagykereskedő leánya, aki férjével még egyetemi hallgató korában ismerkedett meg. Az egész városban nagy részvét nyilvánult meg a tragikus haláleset alkalmából.

— **Súlyos büntetés gyujtogatásért.** Miskolcról jelentik: A törvényszék szerdán hirdetett ítéletet a szászfai szövetkezet felgyujtása miatt vád alá helyezett Jedlicska Endre szövetkezeti kezelő, Molnár Lajos és Kovács István földmüves ügyében. A bíróság a szövetkezet ellen elkövetett gyujtogatás miatt Jedlicskát 10 évi, Molnárt és Kovácsot 10 évi és 4 hónapi fegyházra ítélte.

— **Motorkocsi és autó karambolja három halottal.** Bécsből jelentik: Breuckfus és Zel am See állomások között egy sorompó nélküli önműködő figyelmeztetővel ellátott országút kereszteződésénél a vasuti sínen szaguldó motorkocsi elütött egy személyszállító gépkocsit. A gépkocsi utasai közül három meghalt, egy súlyosan megsebesült. A figyelmeztető jelzőberendezés kifogástalanul működött.

— **Tömeges gombamérgezés.** Érden szerdán délután hat család tagjai betegedtek meg gombamérgezésben.

— **Majdnem kirugta a szemét a ló.** Huszár Mihály 18 éves Téglavető, Pósa ucca 25. szám alatti fuvaros tegnap Ebesre téglát fuvarozott. Útközben elszakadt az istráng és amig a fiú annak megkötésén fáradozott, a ló váratlanul kirugott. A rugás a balszeme felett 8 centiméter hosszú repesztett sebet ejtett a fiun. A mentők szállították be a sebészeti klinikára, ahol ápolás alá vették.

Keresztrejtvény-őrült

— Nos, mi legyen az ebéd férjecském?

— Egy szelet hasított kétesülkü emlősállat, amely röfög, körítve táplóló gumós Solanum-fajtával.

HIRDETMÉNY. A városi elsőfoku közigazgatási hatóság közhírré teszi, hogy a VIII. állategészségügyi körzetben a veszettség állati betegség szórványos jellegü fellépése állapittatott meg. Ezen fertőző állati betegség elterjedésének megakadályozása céljából az állategészségügyről szóló 1928: XIX. t. c. 52—55. §-ai és a törvény végrehajtása tárgyában kiadott 10.000 —1932. F. M. számú rendelet 321. és következő §-aiban foglalt rendelkezésekalapján a VIII. állategészségügyi körzet egész területére folyó évi szeptember hó 5-től december hó 5-ig terjedő 90 napi időtartamra ebzárlat rendeltetett el. A VIII. állategészségügyi körzet a m. kir. Államvasutak Debrecen—nyírábrányi és a Debrecen—nagylétai vasutvonalak között fekvő Mikepércs község határáig terjedő, a Pac és Fancsika erdőrészek által határolt terület. — Az ebzárlat alá helyezett területen minden eb megkötve vagy elkerített helyen olyan módon tartandó, hogy más kutyával vagy macskával ne érintkezhessen és emberben vagy állatban kárt ne tehessen. A szabadon járó kutyákat a gyepmester összefogja és azok tulajdonosai ellen a kihágási eljárást a hatóság folyamatba fogja tenni. Debrecen sz. kir. város elsőfoku közigazgatási hatósága.

— **240 százalékos uzsorakamat 100 pengős pénzbüntetéssel.** Id. Kotrocó Károly kevermesi földmüves egy megszorult asszonynak 25 pengő kölcsönt adott havi 5 pengős kamatra, egy másik asszonynak pedig 600 pengőt havi 24 pengős kamatra. A szegedi törvényszék most uzsora miatt 100 pengőre ítélte.

— **Felvétel közben a térdébe lőtt egy híres filmszínész.** Hollywoodi jelentés szerint Wallace Beery filmfelvétel közben szerencsétlenül járt. Az egyik jelenetben két töltött fegyverrel állt a kamera elé és eközben az egyik puska elsült és a golyó a filmsztár térdébe fúródott. Hevenyészve kötést alkalmaztak rá, azután bevitték a művészt a kórházba. Az orvosok azt mondják, hogy gyógyulása hetekig fog tartani.

— **Elitélték, mert védekezés közben rágalmazott.** Érdekes ítéletet hozott a budapesti ítélőtábla Harmath-tanácsa. Az egyik per vádlottja védekezés közben a tárgyaláson azzal gyanusított meg egy magasállásu tisztviselőt, hogy az megvesztegethető. A tárgyaláson jelenlevő ügyész erre felhatalmazásra üldözendő rágalmazás vétsége címen külön eljárást indított ellene. A törvényszék marasztaló ítéletet hozott és a tábla most jóváhagyta. — Négy hónapi fogházra ítélték az illetőt, mert védekezés közben sem szabad valótlanul rosszhiszemü védekezést előterjeszteni.

— **Lelkiválság miatt öngyilkos lett egy joghallgató.** Budapestről jelentik: Rejtélyes körülmények között követett el öngyilkosságot Szegő Béla MFTR igazgató 22 éves János nevü fia. Az esti órákban egyedül tartózkodott a joghallgató az igazgató lakásában. Tiz óra felé kitámolygott a lakás ajtaján, a rácsba fogózkodva a lépcsőházig tántorgott és lekiáltott a házmesternek: — Az Istenért, jöjjön fel!... Rosszul vagyok... Mindgyárt meghalok! A házmester felrohant a lépcsőn, a fiatal Szegő János egyenesen a karjaiba zuhant és elvesztette eszméletét. A házmester bevitte a lakásba, majd telefonált a mentőkért, mire azonban a mentők megérkeztek, Szegő János már halott volt. A joghallgató szobájában egy üveget találtak, amelyben nikotinoldat maradványai voltak, azonkívül megtalálták Szegő Jánosnak édesapjához címzett búcsúlevelét is, amelyből kétségtelenné vált, hogy a szerencsétlen fiatalember öngyilkosságot követett el. — Nagy mennyiségü nikotinoldattal mérgezte meg magát. Az öngyilkos joghallgató édesapja elmondotta, hogy fia lelkiválság következtében — és ennek indító okait nem tudják — ideg beteg lett és ők már régen féltek attól, hogy a rendkívül ideges, búskomorságra hajlamos fiú öngyilkos lesz.

— **Ghibu felsült a premontreiek vagyonának önkényes elkobzásával.** — Nagyváradról jelentik: Néhány nappal ezelőtt Ghibu Onisifor egyetemi tanár, a hírhedt magyargyülölő karhatalom kíséretében megjelent a premontreiek szentmártoni rendházában és a rend minden ingó és ingatlan vagyonát lefoglalta, majd átment a rend tulajdonában lévő Féliz fürdőre és kijelentette a bérlőnek, hogy a fürdő is állami tulajdonba kerül. Az önkényes eljárás rendkívül nagy megdöbbenést keltett az erdélyi magyarság körében. Szilágyi Dózsa premontrei rendfőnök táviratban tiltakozott a jogtalan elkobzás ellen Károly királynál és az illetékes miniszereknél, valamint a bukaresti pápai nunciusnál. A tiltakozásnak meg volt az eredménye, mert Costinescu közegészségügyi miniszter most ugyancsak távirati úton elrendelte a szentmártoni rendház vagyonának visszaadását.

— **Repülőgépen szállitják a fecskéket Ausztriából Olaszországba a hideg miatt.** A bécsi állatvédő egyesület a hideg idő miatt megkezdte a fecskéknek repülőgépen való szállítását délvidékekre. Négyszáz fecske indult így el Velencébe.

Gyöngyvér

REGÉNY

Irta: Székelyné Bészler Anna

(59. folytatás.)

Gyöngyvér hátravetette a fejét, szeme villámlott, mint a lidércfény, hangja hidegen csengett:

— Engem?! Engem! Hát azt nem! Akkor meghaltunk volna mind a ketten.

— Mi történt akkor veled?

— Semmi. Azt mondta Dobok, hogy tehetek mindent, amit akarok, de ha ilyesmivel kinozom, akkor megöl. Meg is tenné, jól tudom Pedig bizonyos benne, hogy nekem nem kell senki. De ő se olyan, mint más férfi. Akaratos, kemény és hajthatatlan. Ha meghalnék is a vágytól, hogy felölthessem a régi gúnyámat, még akkor se engedné meg.

— Hát ez a bajod?

— Ez. Magától kínálta fel, hogy menjek vele vadászatra, de csak olyankor, ha egyedül van.Jól meggondoltam a dolgot. A vérem sorvad el a vágyakozástól, ha nem fogadom el ezt a megalázó kis morzsáját a szabadságnak. S ha egyszer visszautasítom, nem vehetem vissza többé a szavam. Láthatta, micsoda boldogság nekem vállamon az íjjal menni, nyargalni. HaHod Maros, nyargalni, vad után menni. A szemem lehunytam, szinte az eszem vesztettem el a boldogságtól. De amikor azt kívántam, hogy a csatározásban is vele mehessek, akkor hajthatatlan maradt Mindent megpróbáltam, odaadó, szerelmes voltam, a csókjaim a szívéig égették, a csillagos eget lehoz ta volna nekem és meghalt volna értem százszor, ha ezt kérem tőle, de hogy mellette nyargalhassak az emberi vad után, azt nem engedi meg.

— Tudja ő azt jól, hogy miért teszi, Gyöngyvér. Örülj neki, hogy letelt a régi vezérkedésed. Ha eltalálna az ellenség nyila, az még a kisebbik szerencsétlenség lenne, de most már odaát is mindenki tudja, hogy asszony vagy, szépséges, gyönyörűséges asszony. Mi lenne, ha elfognának?

— De nem foghatnának el. A tisztaságomat megtudnám védeni az életem árán is. Tudja ő ezt nagyon jól s mégsem enged. Ezért vagyok boldogtalan. Ezért gyűlölm sokszor éppen annyira, mint ahogy szeretem.

— Ilyen gyűlölet idején tüzelted fel úgy-e fel a népet, hogy ne ő legyen a pogány magyarok egyetlen vezére, hanem a bátyánk?

— Nem Maros. Te nem ismersz engem. A gyűlöletem idején én nem heveskedtem el semmit. Jól ismerem én az uramat, jól ismerem Horkát is. Azért kellett. Azért kellett, hogy a harmadik legyen a vezér, akinek egyenlő a nyugodtságával a bátorsága. Aki nem mondja ki hirtetlen a visszavonhatatlan szót, aki nem vállal magára lehetetlent, amibe talán az egész serege belepusztul, hanem amit kimond, azt véghez is viszi. Hányszor jöttek már hozzá követek, hogy vegyen részt a lázadásokban. Ő azonban higgadt maradt és várta az időt, amikor kardot foghat és elvérezhet ha kell, azért az emberért, akiben a magyar földön hontalanná lett magyarok utolsó erősségét látja.

— Leventére gondolsz? A bátyjai is Árpád véréből valók.

— De jobban megfogamzott bennük az idegen mesterek tanításai.

— A tanító nem számit, csak a tanítvány, húgom. A bátyánk szívét nem változtatta meg semmiféle idegen iskola.

Gyöngyvér nem felelt.

Odakint a szél rázta a tetőt és vi songott, mintha csak a lidérceck, boszorkányok minden serege elszabadult volna. Gyöngyvér felállt s nézett a fekete sötétségbe. Maros figyelte az arca elváltozását. A szeme kerekre, nagyra nyilt s oly sötét volt, mint kint az éjszaka. Az arca a vágyódásnak, a szenvedésnek élő tükörlapja lett. Lázas önkivületben beszélt:

— Most mennek, a lovuk versenyt száguld a széllel, a vihar tépi a vállukról a mentét s mintha repülnének a fekete éjszaka tengere felett. Mennek, száguldanak és én....

— Te asszony vagy Gyöngyvér! — szólt hangosan, szinte kiáltva Maros. — Ébredj már egyszer rá, hogy asszony vagy! Urad van. Nem elég a csókja, szerelme, hogy megismerd belőle, hogy ki vagy? A hajsza, rohanás, ölés, harcolás nem neked való. Elvégzi helyetted a párod.

— Engem arra neveltek!

— Engem meg a szolgaságra! Mégis megtanultam a szabadságban élni és boldog lenni. Mert látod én boldog vagyok. Az uram szeret. Az ölelésében felolvad a szívem. Mikor a kezébe veszi a fiamat és felemeli, magasra tartja, sikoltozva kacag a csöppség és nekem a boldogságtól könnyes lesz a szemem. Ésa szívem csak azt kiáltja, hogy ez az én uram és az én fiam!

— A rabság után könnyű megkedvelni a szabadságot. De ha egyszer úrnak tudtam magad a rónák és a hegyek felett, akkor nem bírod el többé a rabságot. Én úr voltam az urak felett is! Enyém volt a sík mező. Hogy nyargaltam rajta végig! A lovam lába alig érte a földet. Te Maros! Mondok neked valamit. Én azt hiszem, hogy még a szerelem sem adhat olyan boldogságot, mint amilyen az volt. Kacagtam, játszottam a halállal. Nézzük, ki az erősebb? A lovam teste megnyult alattam, éreztem a remegését, amikor átugrattam egy, egy mélység felett. Amig repültünk, nekem kacagott a szívem. Át úsztattam a megáradt folyókon. A kardunkat a fogunk között vittük. Eh, Maros, nem értesz te meg engem. Nem tudod elhinni, hogy ezek után lehetetlen elzártan élni. Nem Dobok, de az Öregisten tűzkirálya sem pótolná, amit elvettek tőlem!

— Káromló vagy Gyöngy. Kövesd meg szavaddal az Istent, mivel soha nem tudjuk, hogy melyik kiejtett szavunkat fogja fel hálójába az élet nagy halásza.

—Hát fogja fel! Az élettől féljek? A halál nagyobb úr, mégse rettentett meg.

— Gyöngy! Kérve-kérlek, hallgass már.

—Félsz a szavamtól?

— Félek! Borzadok. Tőled még inkább. Pedig tudom én jól, hogy mi bajod van. Az, hogy nincs gyermeked.

—Gyerek, na még csak az hiányzik! Egy új rabtartó. Megölném, ha a világra jönne.

— Dehogy ölnéd. Szeretnéd s ben ne lelnéd az életed minden boldogságát. Hát még az urad! Hogy epekedik egy gyermekért. Látod. a két bátyádnak is adott már az Isten. Csak nálatok nincs. A hős Szilágy vére meghal az uraddal.

— Nem jelent az semmit, néném.

(Folyt. köv.)

Árvizveszedelem Vasmegyében

Szombathely, szept. 15. Az utóbbi idők esőzései hatalmasan megduzzasztották a vasmegyei patakokat, amelyek mára virradóra sok helyütt kiléptek a medrükből. Csörnöc-patak Nagymádfától Vasvárig mintegy öt kilométer hosszúságban lépett ki medréből és több, mint 1000 kat. hold szántót és rétet öntött el.

Az árviz különösen a réteken okozott igen nagy károkat, ahol el sodorta az összes szénatermést. A mezőkön a burgonya- és répatáblákon okozott igen sulyos károkat.

Tegnap a Rába medre is szinültig megtelt és az esti órákban már elöntötte az árterületeket. Hidashollósnál ma reggel kilépett a medréből és a szántóföldeket borította el. *A Rába áradása a hajnali órákban érte el Vasvárt, ahol szintén víz alá kerültek a partmenti földek.* Szentgotthárdnál már vasárnap megkezdődött a Rába áradása, ahol szombaton és vasárnap összesen 93 és egytized milliméter csapadékot mértek, annyit, amennyit máskor az esős hónapokban sem szoktak mérni. Szentgotthardnál a Rába ma reggel megközelíti az 500 cm-es vízállást.

A sebesfolyású Pinka-folyó szintén hatalmasan megduzzadt és Felsőcsatárnál már ki is lépett a medréből. — Elborította az utat és a felső végén lévő hidat. Itt aztán *az áradás halálos áldozatot is követelt. Konczér István 65 éves felsőcsatári gazda tehenes szekerével akart átkelni a vízzel borított hidon,* amely leszakadt és *a sebesfolyású patak árja elsodorta a szekeret a tehenekkel és a gazdájával együtt.* Mikor a falubeliek észrevették a szerencsétlenséget, segítségére siettek, de már csak a szekeret tudták kihorgászni a sebes árból. A szerencsétlen gazdát elnyelték a hullámok, holttestét még eddig nem sikerült megtalálni.

x VIDÉKRE ÉS HELYBEN 4 és 6 személyes modern kocsival, személyfuvarozást vállalok. Temetési s privát fuvarok óránként 3 pengő. Telefon: éjjel-nappal 34—37. Nádas.

KÖZGAZDASÁG

A TERMÉNYTŐZSDÉN

tegnap a zsidó ünnep miatt szünetelt a forgalom.

DEBRECENI TERMÉNY- ÉS TAKARMÁNYPIACI ÁRAK:

Búza 18.60—19.00—19.40, rozs 17.50—17.60, árpa 15.00—15.50, zab 14.50—15.00, ó szemes tengeri 10.50—10.80—11.00, új csöves tengeri 5.20—5.40—5.50. lucerna 5.50—6.00—6.70, széna 3.80—4.30—4.80, here 5.00—5.80, szalma 1.50—1.60—2.00.

BÉRBEADÁSI HIRDETMÉNY. A város tulajdonát képező s a Hadházi út és vasút közötti 1 k. hold 1491 □-öl területű ingatlan 1937. évi október hó 1-től kezdődő három évi időtartamra, a városi gazdasági ügyosztályban szeptember 22-én d. e. 9 órakor tartandó nyilvános árverésen fog bérbeadatni. Árverelni szándékozók a kikiáltási ár 10 százalékát az árverés megkezdése előtt a házipénztárnál letétbe helyezni s az erről szóló letéti jegyet az árverésen bemutatni tartoznak. Árverési feltételek a gazdasági ügyosztálynál (városháza félemelet 16. sz.) megtekinthetők, ugyanott nyerhető mindenféle felvilágositás is. Debrecen, 1937. szept. hó 15. Polgármester.

SPORT

Sporthiradó

A »Debreczen« sporthirszolgálata jelenti:

A Bocskai vidéken szeretne vasárnap játszani, Berettyóújfalu, Mátészalka, vagy Nyírbátor van kombinációban.

Az NyKISE—BUSE bajnoki mérkőzés elmarad vasárnapról, mert az NyKISE válogatott játékost ad Kabai személyében.

A Debreceni Textil SC Polgáron játszik vasárnap, a Klinika AC Hajdúböszörményben.

Nagy az érdeklődés a vasárnapi Kelet—Dél válogatott mérkőzésre. Évek óta nem látta már a debreceni közönség Kelet válogatott csapatát s Dél nagytudású ellenfél. Sokak szerint jobb lesz ez a mérkőzés, mint egy jó Bocskai mérkőzés. A helyárak is olcsók és így nagy közönség előtt folyik le az amatőrök nagy küzdelme. Jó jel, hogy egyetlen válogatott sem mondott le, mind ambicionálja a játékot.

Piarista diákok uszóversenye

A debreceni Piarista Gimnázium kedden délután tartotta házi uszóversenyét a nagyerdei nyitott uszodában. A verseny Schmiedt Gyula tornatanár szakavatott vezetése mellett folyt le. Ezzel kezdődött az „A" és „B" osztályok pontszerző versenye is. Az eredmények közt egy pár figyelemre méltó is akad.

Részletes eredmények a következők:

100 m-es gyorsúszás: 1. Puskás V. b. 1 p. 10 mp., 2. Peniz VIII. b. 1 p. 30 mp., 3. Grassl VII. a. 1 p. 31 mp.

100 m-es mellúszás: 1. Aczél VIII. b. 1 p. 38.2 mp., 2. Molnár VI. a. 1 p. 40 mp., 3. Dóczy VIII. a. 1 p. 40.1 mp.

100 m-es hátúszás: 1. Puskás V. b. 1 p. 28.1 mp., 2. Pécsváradi VI. a. 1 p. 31.9 mp.

50 m-es hátúszás 1921—22-beliek-nek: 1. Lackó VI. b. 45 mp., 2. Szentesi VII. a. 56.6 mp., 3. Szegheő VI. b. 63.1 mp.

50 m-es hátúszás 1923—24-beliek-nek: 1. Tyll V. b. 58.6 mp., 2. Suhajda IV. b. 1 p. 04 mp., 3. Répási V. a. 1 p. 05 mp.

50 m-es mellúszás 1921—22-beliek-nek: 1. Monoki VI. b. 43.5 mp., 2. Pálffy VI. a. 47 mp., 3. Molnár VI. a. 48.1 mp.

50 m-es mellúszás 1923—24-beliek-nek: 1. Gáll IV. a. 44.2 mp., 2. Ferenczi V. a. 48.6 mp., 3. Monus IV. a. 49.9 mp.

50 m-es mellúszás 1925—26-beliek-nek: 1. Tóth III. a. 54.1 mp., 2. Erhardt III. a. 59.4 mp.

50 m-es gyorsúszás 1921—22-beliek-nek: 1. Mihalik VII. a. 34 mp., 2. Böszörményi VII. a. 41.2 mp., 3. Auerbach V. b. 45.2 mp.

50 m-es gyorsúszás 1923—24-beliek-nek: 1. Kreiker V. a. 35 mp., 2. Gáll IV. a. 40.2 mp., 3. Mohácsi IV. b. 41 mp.

3x100 m-es vegyes staféta: 1. „B" osztály (Puskás, Pencz, Aczél) 4 p. 38.8 mp., 2. „A" osztály (Molnár, Pécsváradi II., Pécsváradi I. 4 p. 42.8 mp.

Pontverseny állása: „A" osztályok: 54 pont. „B" osztályok: 47 pont.

A vizipoló mérkőzést még nem játszották le.

(Sz. K.)

THEODOROV

a debreceni közönség közkedvelt országoshirü professzionista grafológusa ismét itt tartózkodik. Érdeklődőket József kir. hg. u. 43. sz. a. lakásán fogad.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja hétköznap 10 szóig 50 fillér, minden további szó 5 fillér, vasárnap 10 szóig 70 fillér, minden további szó 7 fillér. Üzleti apróhirdetés díja hétköznap 10 szóig 60 fillér, minden további szó 6 fillér, vasárnap 10 szóig 80 fillér, minden további szó 8 fillér. A vastag betűből álló, valamint levelezés és házasság rovatban elhelyezett apróhirdetések díja kétszeres. Kezdő szavak csak vastag betűvel szedhetők, az apróhirdetések díja mindenkor előre fizetendő. A közlés díja vidékről kis értékű postabélyegekben is beküldhető. Kiadóhivatalban hagyott címek 27-89 telefonszám alatt megtudhatók. Jeligés hirdetésre ajánlatokat a kiadóhivatal díjmentesen továbbít.

KAPHATÓK
kiadóhivatalunk pénztáránál az alábbi kész nyomtatványok, darabonként 10 fillérért:
Pince kiadó.
——hold föld eladó.
Raktárhelyiség kiadó.
Ez a ház eladó.
Kiadó lakás: 1 2 3 4 6 szobások lakások.
Üzlethelyiség kiadó.

Alkalmazást nyer férfi

IGAZOLVÁNYOS LAPÁRUSITÓK FELVÉTETNEK. KERÉKPÁROSOK ELŐNYBEN „DEBRECZEN" KIADÓHIVATALA, DÉLUTÁN 4—5 KÖZÖTT. vv

Rádió-
műszerészt, eladókat azonnalra felveszek. — Ajánlatokat „Alapos" jeligére kiadóba. 670

Megbízható
raktári munkás, kocsis, széncsomagoló lányok felvételetnek Grünfeldnél Hatvan u. 21. 709

Kifutófiú
azonnalra felvétetik, Csap u. 18. Róth. 708

Uriszabóságban
kinti kismunkást s egy erős kézimunkást felveszek, Nagy úriszabó, Maróthy György u. 12. 705

Lakást
adok házi munkáért, bejárónő felvétetik, középkoru nők jelentkezzenek. Péterfia u. 30. bal 1. ajtó. 699

Kifutónak
ügyes, intelligens iskolamentes fiut felvesz, Nagy vasüzlete, Csapó kanyar. 700

Egy
fiatal fűszerkereskedősegédet azonnal felveszek. Czabán Czegléd ucca. 690

Alkalmazást nyer nő

Mindenes
főzőnőt felveszek. Esetleg bejárónőt, jó bizonyítvánnyal, Svetits fölépcső V. 4. 706

Bejárólány
mindenesnek azonnalra felvétetik Grünfeld, Füvészkert u. 12. I. e. 710

Bejáróno,
vikszelni tudó, jó bizonyítványokkal, házmester, kiscsaládú házaspár vagy magános nő reggel 8 órakor jelentkezzék. Egymalom 7. 703

Mindeneslányt,
ki minden munkát végez, azonnal felveszek. Korponay u. 5. sz. 694

Bejárólányt
felveszek, Árpádtér 23. 693

Bejárólány,
vagy kifutólány felvétetik, Dégenfeld tér 3. szám, emeleten. 692

Alkalmazást keres nő

Szoptatósdajkának
ajánlkozik fiatal egészséges nő kisfiával. Cím Matalik Zsófia, Tiszacsege. 697

Vegyes

Salgótarjáni
„Perpetum" folytonégő samottal bélelt vaskályha eladó. A kiadóhivatalban. vv

Grafológusnő
multról, jelenről felvilágosít. Jövőjét boldogulása felé irányítja. Széchenyi 43. 613

Teljes ellátás

kellemes lakás
finom koszt, Hungária penzióban, **szobák napokra és hónapszámra,** Ferenc József út 59. sz. telefon: 23—39. szám. 949 10. 1

Ajánlat

„Vezuv" kályhák
1 és 2 aknás és zománcozott tűzhelyek gyári lerakata Kormos József vasüzletében, Csapó u. 15. szám. 1776 10. 1.

„LELA"
zománctűzhelyek legtökéletesebben sütnek, s főznek, szénfűtésre is alkalmas, felelősséggel készíti: Levencsik Lajos tüzhelyüzeme, Árpád tér 17. 1908 10. 3.

Sodrony-
ágybetétek, összecsukós vaságyak, mosdók, álló fogasok stb. készülnek Ottónál, Rákóczi ucca 13. szám. 353 10. 11

Gyári maradékban
legszebb ujdonságok csoda olcsón, dr Révésznél, Piac ucca 42. (Pannonia udvarban). 55+

Épületbontásból
tégla, cserép, faanyagok, ajtók, ablakok, deszkák, redőnyös üzletajtó, cserépkályha, tetőlemezek, vascsövek eladók. Csapó u. 3. 704 vv

Tisztelettel
értesítem a n. é. közönséget, hogy 10 évi külföldi tapasztalattal és Brüsszelben szerzett szabászati diplomával hazatérve, **üriszabóságot nyitottam.** Péterfia ucca 8. sz. alatt. Szíves pártfogást kérek Hofgartner János szabómester. 59+

OFB INGATLANIRODA
PATAY FERENC
CSAPÓ-U. 49.

ELADÓ FÖLDEK:
Bellegelőn 4 holdas homokföld.
Város alatt 4 és fél holdas jó kis tanyával.
Sámsoni kertben majdnem 3 hold körüli gyümölcsös jó épületekkel potom áron, — 1600 pengőért eladó.
8 holdas jó cserepes tanyával Martinkán, — egy része búzatermő föld jutányosan eladó.
Hőforrásnál 10 holdas tanya nélküli föld 700 pengőért holdja.
Hadházi úton Nagyerdő közelében szép villatelek, melléképületekkel, nagyon olcsón, sürgősen eladó.
Martinkán 2000 négy szögöles beültetett csemege szőlővel, jó téglaépület cseréptetővel, borházzal rendkívül olcsón megvehető.
FÖLDBÉRLETEK:
13 hold búzatermő föld cserei iskola mellett haszonbérbe azonnal kiadó.
5 holdas jó barnahomok kaszálóval Nyíracsádi út mellett kiadó.
Ondódon 3 hold puszta föld 3 évre azonnal kiadó.
3 hold kertészetre való prima föld a Hőforrás mellett kiadó.
PATAKY IRODA
Csapó u. 49.

Pénzt adok
pincelomért, padláslomért, használt butorért, zálogjegyért, varrógépért, minden féle ingóságért Barnáné, Csapó 16. Hivásra jövök. Telefon 32—11. 22+

PIACI ÁRAK

ÉLŐBAROMFI ÁRAK:

Pulyka, k.	1.00—1.20	Tyuk párja	4.00—5.50
Liba s. db.	4.00—5.50	Jérce párja	3.00—3.80
Liba k. kg.	1.40—1.50	Csirke sütni	1.80—2.70
Kacsa, s. kg.	1.20—1.80	Csirke, r.	1.00—1.90
Kacsa k kg.	1.10—1.20	Tojás drb.	0.07—0.08
Csirke kg.	0.90—1.00	Tojás kg.	1.40—1.50

GYÜMÖLCSPIACI ÁRAK:

Alma kilója	0.24—0.36	Szőlő, kilója	0.14—0.36
Apró alma	0.12—0.20	Dió kilója	0.40—0.50
Körte kilója	.026—0.44	Dinnye, gör.	0.04—0.06
Birsalma kg.	0.24—0.35	Citrom drb.	0.08—0.12
Szilva kilója	0.26—0.34		

KONYHAKERTI VETEMÉNYEK ÁRAI:

Ver.-hagyma	0.08—0.10	Ugorka 100 darab	1.20—2.00
Fokhagyma	0.26—0.34	Spenót cs.	0.02—0.03
Burgonya r.	0.07—0.08	Sóska csom.	0.02—0.03
Burgonya v.	0.04—0.06	Saláta fej	0.03—0.05
Káposzta fej	0.16—0.30	Török paprika drb.	0.06—0.12
Kelkáposzta	0.10—0.25	Zöldhagyma	0.04—0.06
Sav. káposzta kg.	0.30	Gomba kg.	0.30—0.40
Karfiol drb.	0.10—0.40	Paradicsom	0.05—0.07
Kalarábé db.	0.03—0.08	Paprika 100 darab	0.35—1.00
Petrezselyem	0.06—10	Zöldtengeri	0.02—0.03
Sárgarépa	0.06—0.10		
Retek kg.	0.04—0.05		
Borsó szemes lit.	0.60		
Tök drb.	0.10—0.25		

KENYÉR ÁRAK:

Fehér kenyér kg	0.42	Rozs kenyér kg	0.26
Félbarna kilója	0.38	Péksütemény drb	0.05
Barna kenyér kg	0.34		

LISZT ÁRAK:

Búzaliszt 00-ás kg	0.38	Rozsliszt kilója	0.30
Búzaliszt 0-ás kg	0.36	Korpa kilója	12 fillér.
Búzaliszt 2-ős kg	0.34		
Búzaliszt 4-es kg	0.32	Búzadara kilója	0.44

Cianoztasson
bizalommal — CSALA cianozó vállalattal, Rákóczi ucca 9. telefon: 14-27. sz. 329 11. 1.

Poloskairtás
ciángázzal, zsizsiktelenítést felelősséggel vállalom. Kiss Zoltán, Kígyó ucca 5. sz. 440. 10. 12

Bontásból
származó tégla s cserép ajtók és ablakok kaphatók. Ferenc József út 32., mérnöki iroda. 574 10. 24.

Tenniszlabda,
villanykörte csere, s gramofonlemez. Mindent cserélünk, Vagyonmentő. Hunyadi u. 18 szám. 59+

Szabaduljon
meg nyári archibáitól egyéniségének megfelelő s nem túlreklámozott szavatolt arckozmetikumok által. Földes, Vígmozinál.

Butorozott szoba

Különálló
és csinosan bútorozott szoba kiadó elsejére. — Meszena u. 7. 695

Kapualatti
különbejáratú uccai bútorozott szoba magános úrnőnél kiadó. Esetleg ellátással is. Maróthy György u. 36. 711

Bútorozott
szoba kiadó, ugyanott zongoratanítás sláger s magyar nóta is. — Poroszlay út 35. szám. 707

Garzon-szoba
előszoba, fürdőszobás lakás kiadó, Vár u. 4. 689

Bútorozott
szoba, ellátással is 15-re kiadó. Csap u. 66. 686

Eleimiszer ital

Borpince megnyitás
Tóby József nagybirtokos sajáttermésü borai 40 fillértől literenként beszerezhető, Árpád tér 5.
1660 9. 17.

Ella-krumpli
kapható vagontételben, vagy kisebb mennyiségben. Édes borszőlő eladó. Cím a kiadóban. 695

Gazdasági eszközök

Borsajtó,
szőlődaráló, hordó, — eresztőkötél Nagy vasüzletében, Csapó kanyar. 701

Kiadó lakás egyszobás

Egyszoba
konyha, kamara magánosnak, vagy házaspárnak kiadó, Domb u. 18. 702

Atadó üzlet vendéglő

Központban
legjobb helyen fűszerüzletes ház olcsón eladó. Értekezni lehet: Maróthy György ucca 2. szám. 1339 vv

Vendéglő
régi jól bevezett üzlet, forgalmas uccában kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 674

Ingóság eladás

Bőrvarrógépek,
ruhaszekrény, szabódeszka és egyéb ingóság eladó. Péterfia u. 17. sz. 698

Nagyobb
fajta asztali sparhelt azonnal eladó. Péterfia u. 14. 696

Eladó házhely

Közmüves villatelkek!
25 éves adókedvezménnyel, Simonyi út mentén, megállóhoz közel rendkívül előnyös ár és fizetési feltételek mellett, esetleg kölcsön áavállalásával eladók — Felvilágosítást ad: délután 5—7 óráig dr. Csányi Farkas Attila ügyvéd, Werbőczy ucca 12. 1575. vv

Eladó ház

Adómentes
új családiház, mélyfúrású jóvizü kúttal eladó, vagy belvárosban hasonlóval ráfizetéssel elcserélhető. Csapókert, Jánosi u. 7. 1871 9. 18.

Eladó föld

Eladó
Teleki uccán, nagyon szép házban város alatt 1 hold prima szőlő terméssel, lakással. Megbízott Samu János, Hunyadi u. 24. 691

Felelős szerkesztő:
PÁLFY JÓZSEF.
Tiszántúli Könyv- és Lapkiadó Rt., kiadása.